

I SVEIKATĄ SU NAUJAI METAIS

Rimti daktarai apie vyną ir likerius

Vynas prailgina gyvenimą dešimtimi metų; likeris sutrumpina dešimtim - dvylika metų

Mar Ukba kaimynystėje gyveno vienas labai neturtingas žmogus, kuriam jis kasmet Atgailos ir atleidimo šventės išvakarėse nusiūsdavo po keturis šimtus SU. Vieną kartą tuos pinigus jis nusiuntė per savo sūnų. Bet sūnus grįžęs tarė tėvui tokiais žodžiais: "Tam žmogui jokios pašalpos nereikia." "Ka tu pastebėjai?" paklausė tėvas. Sūnus atsakė: "Aš mačiau, kad jam įpylė seno vyno". Mar Ukba sušuko: "Tai jis toks išlepes!" ir padvigubines pinigų sumą tuojau liepė nunešti tam žmogui.

Iš Babilono Talmudo

Žymaus vokiečių medicinos profesoriaus nuomonė apie vyną ir vyno gėrėjus

Vokiečių žurnalistas Hermann Jung, norėdamas žinoti, ar vyno gėrėjai, tai yra tokie, kurie vyną pastvina, bet "normaliais kiekiais" ragauja gali tikėtis ilgiau ar trumpiau gyventi kaip negeriantieji. Tokį klausimą jis pateikė žymiam širdies ir kraujo apytakos specialistui Liudvigshafene, profesorui Dr. M. Hochreinu, buvusiam Leipcigo universiteto poliklinikos eksperimentinės patologijos ir terapijos ordinarijui ir darbo bei produktų medicinos instituto Leipcige įsteigėjui.

Atsakymą į klausimą prof. Hochreinu pradėjo pavyzdžiu iš savo patirties. Patyręs, kad pramone turtingoje srityje tarp Mainz ir Karlsruhes gyvena ypatingai didelis nuosimtis fiziniai ir protiniai palyginti sveikų senelių, jis 1953 metais apklausinėjo apie 1300 Ludvigshafeno piliečių, turinčių po daugiau kaip 80 metų amžiaus. To fenomeno išaiškinimas patį profesorių nustebino. Visi tie, kurie pasiekė tokio aukšto metų skaičiaus, fiziniai ir dvasiniai gerai tebeatrodė, apklausinėjant pasisakė iš pat jaunystės reguliariai geria vyną. Profesorius tvirtina, kad galima yra statistiškai įrodyti, jog vyną geriančios gyventojų grupės vidutiniškai dešimtį metų ilgiau gyvena kaip kiti. Žinoma, tati nereikia, kad juo daugiau vyno išgersi, juo ilgiau gyvensi! Po eilės metų stebėjimų profesorius Hochreinu šitaip išreiškė savo patirtimus:

Lengvas, gerai fermentuotas vynas

Lengvą vyną vidutiniu saiku — iki vienos bonkos kasdien — geriant, vynas nepaprastai palankiai veikia į kraujo spaudimą, ir dėlto vidutiniško (mąsigen) vyno ragavimo terapentinio (gydomojo) efekto negalima neigti.

Be abejo, reikia laikytis tam tikrų sąlygų. Profesorius būtinai reikalauja, kad vynas turi būti visiškai išsifermentavęs, vynas turi būti lengvas (be sunkių rūgščių). Be to vynu ragausti reikalinga neturėti organinių negalavimų. Tačiau išgeriamo vino mažas alkoholio kiekis širdžiai neturį kenksmingos toksikinės įtakos, kaip kad turi stipresni spiritiniai gėrimai.

Prof. Hochreinu toliau konstatavo, kad vynas yra lengvai absorbuojamas (kūno sugeriamas) energijos tiekėjas, kadangi jis savyje turi visas svarbiausias mineralines medžiagas ir vertingus vitaminus, ir kiekviena litre po 700 kalorijų.

"Vyno dozės išmintingai dozuojant", pareiškė Dr. Hochreinu, "jis veikia į kraujo spaudimą euforizuojančiai, antiseptiškai ir antineuralgiškai (išvertus į žmonių kalbą būtų "ūpą pakeliantį ir nerviniam skausmams mažinančiam") ir kraujo spaudimui nekenkiamai. Taip pat jis veikia kaip sedatyvas (raminančiam) ir bukina skausmų aštrumą.

Jau gilioje senovėje žmonės pažinojo vyno teraputinę (gydomąją) vertę ir vyno galią statyti lygiai su dievy galybe. Amerikietis Garner iš San Francisco prieš keletą metų laimėjo Kilmer premiją už studiją vyno temomis, kur be kitko yra išvedžiojama, kad Cezario kareiviai galėjo pakelti romėnų žygiuose didžiausias sunkenybes ir išlikti sveiki kariadami epidemijomis apkrėstuose pietiniuose kraštuose dėlto, kad jie vyną gerdavę statinomis. Per visus Viduramžius vynas buvęs kaip daugelio vaistų pagrindas, tačiau ir modernios medicinos gadyneje vynu tebetikiama žymi vieta kaip sveikatos skatintojui.

Dr. Hochreinu dar papildė, kad prie vyno tinka ir vyno teigiamam veikimui padeda sūrio užkandis — baltasis sūris; seniau net mada buvusi vynainėse visuomet prie vyno sūrio duoti.

Reikia skirti vyną nuo "vaino"

Iš savo asmeninės patirties santykiuose su vynu prof. Dr. Hochreinu sako, kad bonka "kaimietiško vyno" (Landwein) vakare įtampos atsilaidimui esanti geriausias vaistas. Daktaras pasikalbėjęs baigęs savo šūkiu: "Amžiaus pajėgumas (Lebenskraft — "aetas"), ne amžiaus senumas (Lebensalter — "annos") apsprendžia amžiaus ilgumą. Viena bonka per dieną padeda amžiaus pajėgumą stiprinti ir išlaikyti".

(Žinoma, tai lengva pasakyti Europoje, bet vargiai galima pritaikyti Amerikoje, kur didžiausia dalimi gaminami tokie "vynai", kuriais savo dienas trumpina Madisono gatvės "palsydeliai". Dėlto šioje šalyje reikia nusimanyti arba nusimanančių pasiklausti, kaip atskirti vyną nuo "vaino" jpr.)

Šimtų tūkstančių litrų statinės

Skaitytojams, be abejo, bus įdomu išgirsti apie statines, kokiose Europoje, bent seniau būna laikomas vynas.

Didžiausia pasaulyje vyno statinė buvo prancūzų vienuolių cisterciečių vienuolyne Eberbach, Reino krašte (Rheingau). Eberbacho vienuolynas per visus Viduramžius buvo stambiausias Vokietijos vyno prekybos centras, kur didžioji statinė talpindavo apie 450,000 litrų vyno! kaip to vienuolyno seni dokumentai tai rodo, jo sandeliuose būdavo laikoma iki 1,400,000 litrų vyno atsargos. Deja, tos milžiniškos statinės nebėliko nė pėdsakų. Būrų karo metu sukilėliai per tris savaites išgėrė visą statinę, paskui statinę sukupo, sunaudodami jos medžiagą kurui.

Kita milžiniška statinė buvo pastatyta sakų karaliaus Augusto Stipriojo — 263,000 litrų talpos. Ji buvo pastatyta Koenigsteino pilyje. Ar tebėra — nežinia, bet trečioji savo didumu 221,726 litrų talpos, pastatydinta 1751 metais Pfalzo kurfursto Karlo Theodoro, tebėra pilies griuvusių rusyje kaip turistams patraukli retenybė. Statinė yra 8 metrų ilgumo ir 7 metrų storumo (metras beveik kaip jarda).

Wurtenberge esama keleto didžiųjų statinių nuo 64,982 lit-

Laimingų

1967 Metų

renų iki 90,000 litrų talpos. Pati seniausioji tos rūšies statinė tebėra Tiubingeno pilies rūsyje; joje telpa 84,000 litrų. Ji buvo pastatyta 1548 metais hercogui Ulrichui. Bet visų didžiausioji statinė šiandien yra Bad Diurkheime. Joje galima būtų sutalpinti milijoną ir septynis šimtus tūkstančių litrų vyno, bet ji pastatyta ne vynu laikyti o vynu gerti! Statinėje yra įrengtas vyno lokalas, kur trjose aukštuose telpa 500 sėdinčių svečių.

TIK BEVALIAI ŽMONĖS TAMPA ALKOHOLIKAIS

Bene populiariausias šiandien sveikatos patarėjas Dr. Van Dellen, Chicago Tribunos kasdieninis kolumnistas, rašo, kad iš daugelio pavojingų ir kenksmingų pašalinių efektų dėl per didelio alkoholio vartojimo blogiausias yra tas, kad vartotojas gali patapti alkoholiku, nors ir tokiu patapti nesą būtina, nes 80 milijonų amerikiečių per metus sugėrė 300 milijonų galionų likeriu, bet iš jų tik pusseptinto milijono esą alkoholikai. Tai esąs įrodymas, jog daugumas nepatampa problematiniais girtuokliais, negauna kepenų ligos cirozės, nesugriauna savo gyvenimo ir nepasidaro kriminalistais arba bomaiss.

Didžiausias pavojus ir nuostoliai, kuriuos gėrikai padaro tai su automobilais, nes pusė visų fatališkų automobilių akeidentų su žmogaus ar žmonių mirtimi įvyksta ten, kur būta išgėrusio ar pasigėrusio. Priedas, kaip Dr. Van Dellen pabrėžia, sunkus gėrimas (heavy drinking) sutrumpina amžių nuo 10 iki 12 metų. Negana to, pasigėrimas paastrina jau turimas ligas. Keletas uncijų "buzės" (liorlako?) gali atpalaiduoti nervus žmogaus, turinčio nesveiką širdį, bet per daug paėmus širdies įtampa tikrai padidins. Pulsas gali dvigubai pagreitėti, jis gali persivalgyti arba neprotinai pervargti. Tokiomis aplinkybėmis ir diabetikai (cukrininkai) ir ulcerius (vidurių žaizdas turintieji) gali pamiršti jiems duotus "daktaro praskymus". Dar vienas dalykas,

kaip tikra alkoholio savybė yra ta, kad dažnai kitą dieną jis nieko nebeapmėna, ką praėitą naktį daręs ir, gal būt, kokius pasidėjimus padaręs.

ALKOHOLIKŲ PILULĖ

Laimei, net alkoholikas nėra visiškai žuvis, jei tik jis siek tiek dar turi valios, tai yra nori išsą piktligės pagyti. Arthur Snyder, Daily News mokslinių straipsnių rašėjas, praneša pavistaiškai įdomią naujieną, kad netikėtai buvo išrastas vaistas nuo alkoholizmo. Tas vaistas, pavadinamas metronidazole, alkoholi padaro tiek biurais, skanu, kad gėrikas su pasibaurėjimu jį išspiauna vos į burną paėmęs ir meta, dažnai nebenedamas savo akimis matyti. Dar tik pirmuosius bandymus tebedarant, kai kurie "užkietėję" alkoholikai iš karto metė savo alkoholizmo "ligą". Žodžiu, Long Island (N. Y.) daktary grupė naujuoju vaistu pabandė gydyti 26 alkoholio ligonis ir iš jų 24 jau du mėnesiu kaip yra blaivūs ir darbingi vyrai. Du likosi savo ligai ištikimi klientai.

Linksmiausia, kaip tas vaistas buvo atrastas.

Vaistų gaminimo kompanija G. D. Searle, Skokie, Ill. (Chicago šiauriniame priemiestyje) išvystė tas metronidazole pilules gydyti moterų parazitiniams mikrobams, vadinamiems trichomonas vaginalis, kurie kartais įsimitę į reprodukcinę organus, nors gyvybei pavojaus nesudaro, bet apkėrstajai suda-

ro nemalonią savijautą ir priveda prie šeimyninių konfliktų su savo vyru ir dažnai prie perskirų.

Kaip buvo atrasti vaistai nuo alkoholio

Vienas 59 metų amžiaus departamentinis krautuvės vedėjas Los Angeles buvo patapęs tikras alkoholikas ir tris kart metuose būtinai po mėnesį ir daugiau laiko turėdavo kasdien išgerti nemažiau kaip po bonką whisky kiekvieną dieną. Kas ten jam pasidarė negerai, kad jis paieškojo naminėje vaistinėje kokių nors vaistų ir per klaidą paėmė tas savo žmonos vartojamas metronidazole pilules! "Pirmą kartą mūsų vedybiniam gyvenime mano vyras paliko neišgertą whisky stiklą!" pasisakė žmona. Kai tas nuotykis buvo papasakotas šeimos daktarui, tas sumanė savo klientą paimti į ligoninę ir pabandyti tais vaistais gydyti.

Nepasakyta, kelias dienas jis ligoninėje išbuvo, bet grįžęs namo pasakė: Nuo dienos, kai iš ligoninės grįžau, man alkoholis nebereikalingas. Aš galiu išgyventi dienų dienas ir man net į galvą mintis nebeteina, o jei kartais ateina, man prisimena tas keistas nemalonus ir priklus prieskonis, kokį gaudavau vaistų išgėręs ir vieną, daugiausiai du stikliukus išgėręs. Yra tikras pasibiaurėjimas, bet tai nėra jokia savęs prievartama ar baimė. Man pačiam nesuprantama, kaip mano protas nebeieško pretek-

Lietuviškas kryžius New Yorke Pasaulinėje Parodoje

REALYBĖ IR FANTAZIJA

Charles Chaplin'as ir realybė. Lopšys, kur kaujasi realistai ir nerealistai. Dvi operos: "Lokys" ir "Grazina". Ar rytai ar vakarai arčiau? Rašytojų manifestiniai atradimai. Teatrinė realybė ir fantazija.

Didžiulėje knygoje "Mano autobiografija" Charles Chaplin'as labai smulkiai pasakoja savo ir savo šeimos gyvenimą nuo vaikystės neturtinguose Londono priemiesčiuose ligi liuksusinės vilos Sveicarijoje. Nemaža jis pasakoja apie savo filmų gamybos praktiką, tačiau labai šykštus minčių apie meno kūrybos teoriją ir ideologiją. Bet jeigu vienur kitur tokią mintį užtinki, ji būna įdomiai ir originaliai išreikšta. Vienoje knygos vietoje Charles Chaplin'as realybės ir meno santykio tema šitaip išsireiškia: Jeigu aš tada būčiau žinojęs tiek, kiek žinau dabar, aš būčiau jam pasakęs, kad taip vadinamas realizmas dažnai yra dirbtinis, netikras, prozaškas ir nuobodus, kad filme yra svarbu ne pati realybė, bet tai, ką fantazija iš jos išstengia padaryti."

Užsirašiau šią mintį dėl to, kad mums ji turėtų būti ypatingai įdomi, nes mes vis dar neįstengiami išlipti iš lopšio, kuriame, niekaip nebesutalpindami, kaujasi tarpusavyje realistai ir nerealistai. Kautynės ir žodžių ir raštu daugiau ryškios yra plastinio meno sferose, tačiau jos vyksta ir kalbant apie žodinius menus ir apie muziką, kuri tokia gimininga spalvų pasauliui.

Darius Lapinskas parašė ir šiais metais pastatė mums "Lokio" operą, kuri, kalbant Charles Chaplin'o terminais, fantazijos sparnais yra toli nukeliavusi nuo realybės. Ateinančiais metais mes statome operą "Grazina", apie kurią jos statytojas ir dirigentas maestro Aleksandras Kučūnas sako: "Pasirendant "Grazinos" operą, mums buvo štai kas svarbu: komp. Karnavičius — lietuvis, operos turinys — lietuviškas, muzika — kupina mūsų liaudies dainų, veikalas — profesionaliai parašytas. To jau, manding, ir pakanka". (S. m. gruodžio mėn. 24 d. "Drauge"). Jeigu čia kiltų koks nors disputas, tai jam išspręsti raktas glūdi paskutinajame citatos sakinyje. — kiek kam pakanka. Visokios kūrybos vartotojas yra klausokas, žiūrovas, skaitovas. Jis ir pasakys, ar jam pakako ar ne. (Tik nepasisekimams sušvelninti yra sugalvota teigti, kad poetai kuria patys sau. — tuomet jie neleistų eilėraščių knygų ir nebėgtų pas leidėjų klausiti, kiek egzempliorių parduotai).

Realistų ir nerealistų susikovimai plastinio meno pasaulyje mūsųose yra jau tiek įgrisę, kad apie juos net nebesinerotų kalbėti, prisimename tik dėl to, kad nepatogu mėtyti posmus ar žodžius iš dainos. Ta proga yra įdomu čia pastebėti, jog sprendžiant iš mus pasiekiančių žurnalytų iliustracijų, nežiūrint vis tebegaliojancio bolševikinio šūkiu menui, šių dienų Lietu-

to išgerti. Aš dabar mieliau valgau."

Dr. Martin Semer, kurs tuos vaistus pradėjo praktikuoti Meadowbrook ligoninėje New Yorke, sako, kad jau yra išdirbta visa gydymo tvarka. Alkoholui duodama po 3 pilules per dieną ir pasibiaurėjimas alkoholiu išsivysto vėliausiai per dvi savaites, kartais net per 48 valandas.

vos plastinio meno kūrėjų fantazija vis toliau ir toliau nuneša juos nuo realybės, kuri ten tebėra oficialūs meninis kūrybos standartas. Matytos spalvotos reprodukcijos — J. Čeponio "Saulėleidis už Asalaų ežero" arba J. Švažo "Naktis uoste" arba K. Morkūno vitražas "Taikos sargyboje" — savo darbo technika ir kūrybos dvasia yra daug artimesni vakarų, o ne rytų pasauliui.

Ramiausias realybės ir fantazijos konfliktas, tur būt, kalbant tik apie mūsų tautinį kėmą, yra žodinėje kūryboje, atseit, — rašyvoje. Bet apsiriktune, manydami, kad realybės ir fantazijos santykis mūsų dailiojo žodžio kūrėjų jau yra išspręstas. Jo niuansai mums ne-deklaruojami, nes rašytojai tėra susiorganizavę į vieną grynai profesinę organizaciją — Rašytojų dragiją, o daugiau niekur. Jeigu kokie klubeliai ir yra, tai daugiau ideologinio, o ne estetinio ar formalinio pagrindo, kaip, pav., mūsų dailininkų organizacijos. Minėtoji konfliktų ramybė, žinoma, tėra tariama, nes konfliktas išgyvenamas kiekvieno rašytojo visiškoje individualybėje, neturint būdų ir galimybes skelbti bendrų manifestinių atradimų. Čia, žinoma, galėtų padėti kritika. Tačiau mes kritikos meno kūrėjų stokojame nuo labai senų laikų. Mes turime tik knygų recenzentus, kurie, žiūrint tometinio impulso ar igeidžio, paremto įvairiais motyvais, kartais ir pačių glitą susilaukiam, Alantą ir Radauską, o kartais — Katiškį, Baroną ir Gruodą, o dar kartais — visai kitaip juos visus sumaišo.

Realybė, reikalaujanti ne tik didelių fantazijos poleikių, bet ir sunkaus darbo bei nemažų išteklių yra kaip tik Charles Chaplin'o meninė sfera — teatras. Dėl to, tur būt, tad mes kasmet vis mažiau ir mažiau susilaukiame teatrinę pastatymų. Didžiausiai džiaugtumėmės, kad ateinančiais metais būtų įgyvendintas čikagos scenos darbuotojų sąjungos užsiėmimas Algirdo Landsbergio va-karas, kad pamatytų scenos šviesas užsimotas ar jau ir planuojamas Balio Sruogos dramos pastatymas, kad mažiukas, bet gražiai veikęs Jonė Kelečiaus ansamblis rėsusiotų pu-siaukelyje. Jeigu visa tai būtų galima įgyvendinti, džiaugtumėmės, nes realybės ir fantazijos santykis būtų vienai ar kitaip sprendžiamas, kas reikštų gyvą gyvenimą, o ne merdėjimą.

Antanas Rūkas

KARACHI. — Pakistanas pranešė, kad jo teritoriniai vandenys ateityje bus ne 3 mylios nuo kranto, bet 12 mylių.

CHICAGOS SVARIAUSIAS IR MODERNISKAUSIAS DARŽAS BUCODARZAS
WILLOW WEST INN
AND PICNIC GROVE
83rd and Willow Springs Road
WILLOW SPRINGS, ILL.

SKAITYK KASDIEN
NAUJIENAS
IR TERNYK SULTIS
Lietuviškas baimės perka a vardas
HAINIEMAS

Iš atsiminimų:

K. Oleka

KELIONĖ PER PRŪSŲ ŠALĮ

(Skaityta Zanavykų klube Muenchene)

Ėkely prie Pilkalnio, į kurį buvom užsukę stėptis nuo sovietų orlaivių (2. VIII 1941). Buvo patogu. Mūsų rindasis varovas oingo iš akių. Orlaiviai nuskrido tolyn. Buvo nuomoninių pasiskirti čia ilgai, kol priartės frontas. Bet daugumas buvo kitokių pažiūrų. Jie manė, kad nėra ko laukti. Jeigu frontas kiek ilgiau nepriartės, be abejoj, atsiras ūkio savininkas ir mus iš čia iškraustys, o jeigu frontas pradės artėti, tai mus ten teks pergventi nauji puolimai iš oro. Vienu ir kitu atveju geriau važiuoti toliau.

Pasiryžom keltis iš ūkelio, radami pavyzėj iš besitraujančių Rytprusių ūkininkų. Sutvarkėm vežimus ir pasileidom kelionėn. Plentas, kuriuo mes važiuom, vedė Ragainės link. Tai buvo mums nepakeičiamai. Mes turėjom paimti kryptį į Kraupeliškių miestelį. Pirmą sutiktą vietos ūkininką pradėjom klausinėti kelio. Pasitaikė sąžiningas vyras. Jis mums patarė atsisakyti nuo Kraupeliškių, nes tas miestelis sujungtas plentu su Tilže, per Ragainę (ir rusams pasiveržus iš šiaurės, mes tuojau būtumėm užklupti greitųjų dalinių. Kad galėtumėme išvengti ūkininkas patarė važiuoti kiek labiau į pietus, aplenkiant Kraupeliškius. Nors mums buvo aišku, kad rusai veržiasi Kybartų - Eitkunų kryptimi, o ne Tilžės, ir tuo tarpu nėra pagrindo laukti kokio nors pavojaus iš šiaurės, bet mes visgi priėmėm ūkininko pasiūlymą. Nenorėjom prisidėti prie masinio Rytprusių ūkininkų bėgimo, be abejoj, vykstančio rufmarskiniu kontroleje, juo labiau, kad mažesni keliai buvo laisvesni. Pasukom iš plento kairėn į pirmą pasitaikiusį kelią. Vietos gyventojai buvo labai sujaudinti ir nesiorientavo, kas vyksta fronte. Sotikas pakelėm vežimus su mūsų mušais keleiviais - mus sulaukė ir emė tauraitis, ar toli frontas ir ar dar neužimtas Pilkalnis. Suteikė reikalingų informacijų, vykom toliau. Nežiūrint to, kad tą dieną važiuom beveik be sustojimo, pavakaryje mes apsižiūrėję nustatėm, kad nuo Pilkalnio netoli teesame nukeliavę. Dėl kelių nežinojimo per daug klaidžiojom ir sugaišom. Visai pavakaryje mes atsidūrėm Bragupėnuose, apsisojom vietiniam dvare. Mums besidairant, staiga buvom apsupti vietos gyventojų. Pabėgėlių atvykimas čia jiems dar buvo naujiena.

Iš kur tai atsirado vietos burgermeisteris, aukštas piktas vyras ir gana šiurkščiai mus užsnekino, reikalaujamas parodyti mūsų pasus. Bet kai pamatė mūsų dokumentus, kad mes bėgliai (buvom vienas prokuroras, vienas kalėjimo viršininkas, vienas medicinos daktaras ir vienas advokatas ir visi turim atitinkamus vokiškus dokumentus burgermeisteris atsisitraukė, palikdamas mus ramybėje. Dabar liko rūpintis nakvyne, kreipėmės į dvaro savininkę, kurios vyras buvo fronte. Kai atidarė klauono duris, tai pamatėm, kad grindime stovėjo vežimai, prikrauti visokio ūkio turto. Čia pat gulėjo ir pleškės arkliai. Matote, sako savininkė, mes esam irgi pasiruošę trauktis į vakarus ir laukiam įsakymo iš vyriausybės kinkyti arklius ir važiuoti iš čia".

Ji mus suprato ir užjantė, net mėgino prakalbėti lietuviškai (labai silpnai), teisindamosi, kad vyriausybė be reikalo nedavusi

mokyklose pramokti lietuvių kalbos. Paskirtam mūsų dispozicijai kloune mes lengvai įsikūrėm, vežimus patalpinom grindime, o žmonėms buvo vietos šalinėse ant šlaudų. Vakarienei atsiuntė pieno bitoną ir sūlę, reikalingi esant, pasinaudoti virtuve.

Nakvynė buvo puiki, nes neįtjom jokio pavojaus iš sovietų orlaivių. Iš ryto patį šeiminiškė nuvedė mus į sodą, kuris buvo gana didelis, ir prašė jį aptuštinti, kad neliktų sovietams. Sode buvo nunokę serbantai ir vyšnios. Jų buvo nemažai ir mūsų apsilankymas paliko nedaug žymės, nors vyšnios buvo stambios, nunokusios, juodos ir gardios, nepalyginti geresnės už lietuviškas, net žagariškas. Išvažiuojant iš kiemo, šeiminiškė kono su asaromis išlydėjo mus, linkėdama geriausios kloties mūsų kelionėje. Mes atsisveikindami pareiškėm padėkos už suteiktą nakvynę ir iš savo pusės palinkėjom, kad jai nereiktų kraustytis iš savo gražių namų.

Tolimesnė kelionė buvo visai nepavojinga. Lėktuvai viršum mūsų galvų neskraidė. Dabar mūsų mintys krypo labiau į krašto grožį ir jo darbščius gyventojus. Trobesiai buvo mūriniai, dengti raudonom plytom. Žiurint į toli, išmėtyti ūkininkų pastatai susiliedavo kaip ir į miestalo vaizdą. Laukai sukultūrinti, nematyti nė batų, nei krūmams apžėlusiu nedirbamų plotų. Keliai lygūs sutvarkyti, žvyruoti. Pievose ganėsi stambios, juodmargės karvės. Kaimų ir vietovių pavadinimai lietuviški, šiek tiek apvokietinti. Apie popietę įvažiuom į Kaušius. Tai buvo kažnytikomis. Čia mes susitikom su pabėgėlių dalimi, nuo kurios buvom atsiskyrę per orlaivių puolimą netoli Pilkalnio. Kaušiuose taip pat radom reziduojantį generolą Kubiliūną su savo ofisu. Sutikti mūsų sankeleiviai nuvažiuavo vakary kryptimi, mes gi pasukom keliu Įsruties link.

Pakelėm vakare apsisojom nakvynei pas smulkų ūkininką su lietuviška pavarde. Savo išvaizda ūkis nesiskyrė nuo kitų. Žemės turėjo 8 ha. Ūkyje buvo keturi pastatai, visi mūriniai. Nedidelis, aptvertas pinučiais

Lietuvių Egulė Chicago Mokslo ir Pramonės muziejuje, Lietuvių programoje. Foto M. Nagio

sodelis. Kieme šulinys su pompa. Tvirtė 4 juodmargės karvės. Gyvenamam name kambariuose minkšti mebliai. Svaru. Jokios musės, įvesta elektra. Jei šis smulkus ūkis būtų perkeltas į sovietinės centry, tai jo savininkas būtų laikomas dvarininku ar bent kuloku bei priskirtas prie liaudies priešų ir likviduotinas.

Sovietams, kurie įžengs į šį kultūringą kraštą, atrodys, kad čia gyvena vieni dvarininkai, o valstiečių luomas yra išnykęs.

Kaip vėliau pasirodė, buvo nemaža rusų karių, įžygiavusių į Vokietijos teritoriją, kurie, rasydami tėviškėn apie įspūdžius, žymėjo, kad jie neradę krašte valstiečių ir todėl nėra ką laisvinti. Vėliau, jau kraštą užėmus, su tuo klausimu buvo susidurta ir jis buvo komunistų partijos salamoniška išspręstas. Rytprusių gyventojus nutarta, kaip buržujus, išnaikinti, o į kraštą proletarų sėklai ir veiseli importuoti paklusnius rusų muzikėlius, sutalpinant juos į kolkozus. Kad jiems lengviau būtų susivokti vietovių pavadinimuose, tai tie pavadinimai buvo sumaskolinti.

Grįžtant prie ūkininko, pas kurį buvom apsinakvoję, reikia

pasakyti, kad jis priėmė mus labai nuoširdžiai, nepasigailėjo arkliais žalių dobių, o žmonėms pieno. Pasiūlius mums atlyginimą, griežtai atsisakė priimti, nes anot jo ir jam pačiam reikės greitai bėgti ir ūkį palikti sovietams.

Atsidėkoję už nakvynę vykom toliau ir jau apie vidurdienį pradėjom artėti prie Įsruties, iš šiaurės pusės. Kokiam tai kaimelyj staiga vietos burgermeisteris sustabdė mūsų koloną, gražindamas ją atgal, nes esą reikalinga vykti į lagerį. Bet po keleto minučių sugrįžęs, kaip ir atsiprašydamas, patarė skubiai keliauti, kur mums reikia. Girėdi, žandaras mūsų nėra pastebėjęs, tai jam nėra reikalo kištis į mūsų dalykus. Tai buvo blogas ženklas: vadinasi, pabėgėliai buvo tvarkomi ir varomi į lagerius.

Po šio įvykio spūmėms pirmyn labai atsargiai, siūsdami piemyn žvalgus, porą dviratinių. Netrukus pasiekėm Georgenburgą esantį dviejų - trijų kilometrų atstume nuo Įsruties. Sumanėm čia apsisoti. Nakvynę pasisekė surasti vietos dvare, kur mes aptikom jau ankščiau kur mes atvykusius automobilius pabėgėlius. Tarp atvykėlių buvo mums visiems gerai pažįs-

amas p. Liudas Daukša. Ankstyvesniesiems atvykėliams sekėsi kiek blogiau: jie patikė į pačių rugėpiūtį. Dėl sąvų darbininkų stokos pirmiau atvykusieji buvo sulaukyti ir pristatyti rugių valymo darbams. Priėjė prie klouono, į kurį buvo vežami rugiai, mes aptikom p. Daukšą, gerai nusiteikusį, kraunantį į šalinę rugių pėdus. Daukša, kaip ir kiti jo kolegos, buvo apsiiręngę išėiginiais drabužiais, o kai kurie net lakierkomis. Kadangi dvoro savininkas jau buvo apsiiręngęs darbininkais, tai jį mus nedarė jokio spaudimo. Pasakyti mums apsisojimui labai didelį mūrinį tuščią pastatą. Šis leidimas dabar labai pagelstatas buvo gana aukštas, neturėjo lubų, buvo raudonom plytom dengtas. Atrodė, kad tai turėjo būti kaip ir klouonas, bet buvo pėdsakų stovėjusių jame gyvu-

lių, gal būtų kariuomenės arkliai, šiek tiek buvo priterštas. Toliau milžiniškame pastate mes patikėm sūtilpom ir įsikūrėm. Gavom pavargusiems mūsų arkliams pašaro, kurį dirvoje prisipiovėm ir prisivežėm kiek mums reikėjo.

Aš spėjau dviratėm nuvykti į Įsrutį ir pasiteirauti dėl galimybės toliau keliauti traukiniu. Geležinkeliais tais laikais susiejkimas buvo suvaržytas. Buvo galima pirkti bilietų netoliau kaip šimtą kilometrų. Dar Vilkaviškė man buvo pasisekė gauti leidimą vykti į Vokietiją ir, suprantama, keliauti geležinkeliais. Šis leidimas dabar labai pagelstatas. Stoty sužinojau, kad bilietą gali gauti į kiekvieną norimą vietą. Pasidairęs mieste, manė, kad miestas buvo nedaug apdaužytas, tik smarkiai buvo

nukentėjusi geležinkelio stotis, tačiau ji veikė. Apsinakvojom minėtame klouone; nakvynė pasitaikė neįauki. Naktį girdėjosi orlaivių ūžimas. Tai buvo rusų lėktuvų puolimas Įsruties miestu. Puolančius orlaivius pradėjo iš apačios sveikinti vokiečių fiškai. Nakties ramunų drebinas si kanonada. Skeveldros byrėjo ant mūsų stogo; vieton miego susirūpinimas, juo labiau, kad karto sunku buvo orientuotis, kas daužo mūsų stogą. Bet nepramušant stogo gali barskėti fiakų skeveldros, ir mes po truputį nusiraminom. Suprantama, kad akių negalėjom užmerkti, nekantriai laukdam ir rytojaus. Po šios nakties mums atrodė, kad čia ilgiau pasilikti negalima. Gal patogiau būtų keliauti arklinis vežime ir to-

(Tęsinys 4-me pusl.)

JEI JŪS NORITE SIUNTI SIUNTINIŲ - DOVANAS Į USSR NAUDOKITĖS PATARNAVIMU PLAČIAI ŽINOMOS FIRMOS

PACKAGE EXPRESS & TRAVEL AGENCY, INC.

(LICENSED BY VNESPUSYLTORG)

VYRIAUSIA ISTAIGA

1530 Bedford Avenue, Brooklyn 16, N. Y. Tel. IN 7-5522

Siuntiniai siunčiami per mūsų firmą paspyrimo vietą pasiekia trumpiausiu laiku. Siuntinių pristatymas garantuotas. Visi maitai apmokami mūsų istaigose, gavėjas NIEKO NEMOKA.

Prie firmos skyrių yra krautuvės, jose esite žemiausiomis kainomis pasirinkimui įvairiausių audinių, taip pat maisto produktų, odos avalynės ir kitų daiktų.

Firma - skyriai atidaryti kasdien nuo 9 val. ryto iki 6 val. vakaro.

Seštadieniais ir sekmadieniais nuo 9 val. ryto iki 4 val. popiet.

MŪSŲ SKYRIAI:

BROOKLYN, N. Y.	1530 BEDFORD AVE.	IN 7-6465
NEW YORK 3, N. Y.	73 SECOND AVENUE	OR 4-1540
NEWARK, N. J.	314 MARKET STREET	MI 2-2457
SOUTH RIVER, N. J.	46 WHITEHEAD AVENUE	CL 7-6320
UTICA, N. Y.	963 BLEECKER STREET	RE 2-7476
FARMINGDALE, N. J.	FREEMOOD ACRES	363-0494
PHILADELPHIA 23, PA.	631 W. GIRARD AVENUE	PO 4-5057
ALLENTOWN, PA.	126 TILGHMAN STREET	HE 5-1654
ROCHESTER 5, N. Y.	558 HUDSON AVENUE	232-2942
LOS ANGELES 4, CAL.	107 SO. VERMONT AVENUE	DU 5-6550
CHICAGO 22, ILL.	1241 NO. ASHLAND AVENUE	HU 6-2818
BALTIMORE 31, MD.	1900 FLEET STREET	DI 2-2420
BUFFALO 12, N. Y.	701 FILLMORE AVE.	TX 5-0700
DETROIT 12, MICH.	1601 JOS CAMPAN AVENUE	TO 8-0298
HARTFORD 6, CONN.	643-47 ALBANY AVENUE	CH 7-5764
JERSEY CITY, N. J.	303 GROVE STREET	HE 5-6348
SYRACUSE 7, N. Y.	1200 SOUTH AVENUE	GR 5-9746
CLEVELAND 13, OHIO	1028 KENILWORTH AVENUE	PR 1-6696
HAMTRAMCK, MICH.	11339 JOS CAMPAN AVENUE	TO 9-3980
SO. BOSTON, MASS.	396 WEST BROADWAY	AN 8-1120
TRENTON 10, N. J.	1152 DEUTZ AVENUE	EX 2-0306
RAHWAY, N. J.	717 W. GRAND AVENUE	381-8997

MARQUETTE PARK - AMERIKOS LIETUVIŲ SOSTINĖJE

80 MILIJONŲ PERŠOKUSI BENDROVĖ

CHICAGO SAVINGS

AND LOAN ASSOCIATION

6245 SO. WESTERN AVE. CHICAGO, ILL. 60636 GR 6-7575

4 3/4% METAMS

ACCOUNTS ON INVESTMENT NUO Š. M. SPALIO 1 DIENOS

Federalinė vyriausybės apdraudus istaigoje visos taupymo sąskaitos apdraustos iki \$15,000.00

CHICAGO SAVINGS AND LOAN BENDROVĖ, viena tarp žymesniųjų krašto finansinių istaigų, aptarnauja šios apylinkės gyventojus pavyzdinai, saugiai ir pelningai jau virš 42 metus, visada prisilaikydama saugumo ir išmokėdama, palyginamai, aukštą dividendą. Per paskutinius 10 metų Chicago Savings išmokėjo savo taupytojams virš 12 milijonų dolerių dividendų. Šiais metais išmokami dividendai sieks beveik du milijonus dolerių. Mes nesiveržiame tapti pačia didžiausia bendrove, bet stengiamės būti stiprus finansiskai ir teikti pačius geriausius patarnavimus mūsų taupymo ir skolinimo nariams.

Mes bendradarbiaujame su vietinėmis lietuvių organizacijomis, noriai prisidedami darbais ir finansais, kad galėtumėte pasiekti geresnių gyvenimo sąlygų. Kviečiame visus taupymo ir paskolų reikalus kreiptis į Chicago Taupymo ir Skolinimo Bendrovę, išaugusią į virš \$80,000,000 turto istaiga.

CHICAGO SAVINGS BENDROVĖ kviečia visus lietuvius, ypatingai tuos, kurie dar nesate aplankę mūsų 80 milijonų dolerių finansinės istaigos, vienos pirmiausių visoje Chicagoje. Pradedant liepos (Julij) 5 dieną visi atsilankiusieji bus vaišinami šaltu lemondadu, skania kava su lietuvišku sūriu ir kitais skanumynais. Nera reikalo būti mūsų taupymo ir skolinimo nariu, kad galėtumėte pasisvečiuoti pas mus. Atvykusiems bus parodyti visi bendrovės įrenginiai, pagerinimai ir pagrazinimai.

Atsilankę pamatysite gėlemis išpuoštą pirmą istaigos aukštą. Laimės Sultinėlį - Wishing Well, per kurį surenkama ir išdalinama kasmet įvairioms labdarinėms istaigoms apie \$1,200.00. Pamatysite plačią žinomą didelį Chicago Savings Prezidentinį kambarį, kuriame yra vietos 280 asmenų ir kuris veltui duodamas organizacijų susirinkimams. Susirinkusiems veltui jame teikiame kavą. Šis kambarys yra išpuoštas dideliais Jungtinių Amerikos Valstybių prezidentų paveiks-

lais ir trumpomis jų gyvenimo žiniomis. Pamatysite įvairių rinkinių kabinetą ir daug kitų įrengimų bei patogumų, kuriais per metus metus naudojasi mūsų taupymo ir skolinimo nariai.

Valdyba, direktoriai ir visi tarnautojai Jūsų lauksime.

JOHN PAKEL Sr., Perzidentas

- ŠTAI NARIAMS TEIKIAMAS MŪSŲ PILNAS PATARNAVIMAS:**
1. Insured Family Savings
  2. College Bonus Savings
  3. Christmas Club Savings
  4. Vacation Club Savings
  5. Home Mortgage Loans
  6. Home Improvement Loans
  7. All Types of Insurance
  8. Sell and redeem U. S. Bonds
  9. Safety Deposit Boxes
  10. Free Community Rooms for your organization meetings. (Free Coffee)
  11. Cash checks and pay all family bills with our special money

- order checks. No service charge to members
12. U. S. Postal Stamps Machine Service
13. We sell Travelers Checks
14. Save-by-mail Kits
15. Notary Public Service
16. Two large Free Parking Lots
17. Free Theatre tickets two Saturdays monthly for your children and mothers
18. Christmas party with gifts to College Bonus Members

PATOGIOS VALANDOS:

MONDAY	12:00 P.M. - 8:00 P.M.
TUESDAY	9:00 A.M. - 4:00 P.M.
WEDNESDAY	Closed All Day
THURSDAY	9:00 A.M. - 8:00 P.M.
FRIDAY	9:00 A.M. - 8:00 P.M.
SATURDAY	9:00 A.M. - 12:30 P.M.

LEIDŽIA: SANTARA - ŠVIESA • REDAGUOJA REDACINIS KOLEKTYVAS CHICAGOJ
Medžiaga siūsti: Daliai Bylaitienei, 6949 So. California Ave., Chicago, Ill. 60629

9 METAI

1966

NR. 12 (220)

EINANT Į 1967 METUS

1966 metai — Jaunimo metai — baigiasi. Su dideliu pasitikėjimu ir viltimi galime žiūrėti ne tik į ateinančiuosius 1967 metus, bet ir į sekancius kelis dešimtmečius. Jaunimo metai savo kongresu, stovyklomis, kultūrine ir visuomene programa įrodė, jog visame laisvajame pasaulyje yra lietuviškojo jaunimo gretos pajėgios stipriai ir apgalvotam darbui. Darbu, kuris pareikalaus intensyvaus užsian-gavimo ilgos distancijos bėgyje.

Turime, tačiau realistinai pažinti ir į problemas, kurios išryškėjo 1966 metų bėgyje. Nuotolis tarp jauniausios išsivijos kartos ir vyresniųjų išsivijos sluoksnių gerokai padidėjo. Kai iki šio laiko buvo kalbama ir stengiamasi vystyti "kartų dialogą", tai nemažas skaičius šių metų momentų parodė, kad, net ir dialoge užmezgus ir išsivijos, nebeįmanoma vieniam kitam suprasti. Tie patys žodžiai ir mintys jau turi skirtingas reikšmes. Šis faktas nors ir labai skausmingas išsivijai, deja, yra faktas. Ir šį faktą keliamo ne dėlto, kad norėtume vieną ar kitą pusę dėl to kaltinti, bet todėl, kad šis faktas lietuviškosios išsivijos gyvenimą gali nepataisomai sužaloti. Keliamie šį faktą nuosirdžiai bei atvirai ir tikime, kad jis su tokiu pat nuosirdžiu susirūpinimu bus priimtas ir kitų. Norime tvirtai tikėti, kad jis nebus priimtas kaip "blogas" lietuviško jaunimo žymė bei su paprastu atšovimu, kad "geras" lietuviškas jaunimas ne toks... Deja, jis visais toks! Ir "geru" ir "blogu" vadinamas. Tik kai kai kieno oportunistiniai sumetimais šis klausimas kai kur nekeliamas. Tikrai tikime, kad lietuviškoji visuomenė atviromis akimis ir širdimis priims šią

problemą. O tai jau būtų problema sprendime didelis žingsnis priekin.

1967 metais norėtume linkėti visiems sąmoningo lietuviškumo; nepalaužiamo nusistatymo siekti rusiškojo okupanto pašalinimo iš Lietuvos; būti tiek įsitikinusiems savo lietuviškumu, kad okupantas bijotų mūsų, o ne mes jo; drąsos žvelgti į padėtį pasaulyje ir okupuotoje Lietuvoje taip, kaip ji yra, ir nepaliautume kovoti už laisvo žmogaus principus išsivijos visuomenėje. Savyje norėtume tikėti, kad išliksime ištikimi tai dvasiai, nuotakai ir užsian-gavimui, kuriuos tiksliai išreiškė Santaros - šviesos New Yorko skyrius savo šių metų pradžioje priimtame pasisakyme:

"Mūsų organizacija turi savo nuomonę daugeliu opijų klausimų ir ją kada nekada pasako. Daug kam, kas jos narių ir nenarių siūloma ir daroma, ji pritaria; daug kam ir nepitaria. Tačiau viena tenka pasakyti aiškiai: už mūsų pačių ir kitų nusistatymus kur kas svarbesnė yra atskiros žmogaus teisė iš viso tokius nusistatymus turėti, juos pareikšti ir už tai per daug nenukentėti.

Kas tyko užstoti atvirą žodį čia išsivijoje, tas bandys tą patį padaryti ir ateities Lietuvoje. Polinkiams į priespaudą, tad, būtina priešintis nuolat. Minties ir žodžio laisvę reikia užstoti visada, nes ji visada pavojų. Ir juo svarbesni klausimai svarstomi, juo atkakliau tenka ginti tų svarstymų laisvę. Mes ir pasizadam ją ginti."

Raimundas Mieželis
Santaros-šviesos Federacijos Centro Valdybos Pirmininkas

Pelkių Žiburėlis gūždiame lietuvių N. Yorke (Metmenų literatūros vakaro aprašymas)

Nūdienai literatūrai, kaip visam šiuolaikiniam menui, būdinga ieškoti naujų formų ir naujo turinio. Senosios formos užleidžia vietą reikšlesnėms ir komplikotesnėms, o senasis turinys išvirsta į naujai surastus tikėjimus ar jų priešingybės absurdis. Kiekvieno atveju visa tai pareikalauja iš skaitytojo ar klausytojo lakanės vaizduotės ir didesnio atvirumo.

Šiame avangardizmo ženkle ir praėjo "Metmenų" žurnalo li-

teratūros vakaras New Yorke lapkričio mėn. 20 d., kur savo kūrybą skaitė poetė Liūnė Sute-ma ir Gunars Salinš, romanistas Marius Katiliškis, o su literatūrinio referatu pasirodė "Metmenų" redaktorius dr. Vytautas Kavolis.

Vakare dalyvavę rašytojai sutarė naujai išsivijoje. Pas juos visus būdingas beiluzinis pasaulio supratimas, gal kiek ir dvelkias praetis sudužimu. Dr. V. Kavolio referatas lietuvių sa-

Antanas Gustaitis GYVENIMAS SKAUTISKAI

Baigias amžius prajuokautas,
Gieda giltinė gaidžiū, —
O aš vis dar, tarsi skautas,
Po didžiū dangum budžiū:

Rodau kurmiui saulėn kelią,
Tramdau narsą zuikini
Ir pro adatos akelę
Lįsti dramblių mokini.

Kai tremties keliu plčiuoju
Riedam aukso vežimū, —
Liūdną verkdamas bučiuoju,
Nuoga nuoginti imu.

O jei meilė ką svaigina,
Širdys šaukiasi manęs, —
Ateitin lydziū merginą,
Praeitin šaunias ponias...

Liūnė Sute-ma Metmenų Literatūros vakare New Yorke. Nuotrauka Vyt. Maželio

vokos evoliuciją Algimanto Mackaus poezijoje.

Liūnė Sute-ma skaitė savo ilgesnį poemą, pavadintą "Niekieno žemė". Tai labai tiko kaip visai vienijantis įvadas beiluzinės literatūros vakarui. Poetė atėjo į niekieno žemę, be žodžių augintų šiltadaržyje. Metas deginti senienų krautuvę, kur daiktai neturi vardų ir vardai nebūtinai daiktų. Metas susideginti ir išlikti, kad būtum tik tu ir tu ir tu. Man atrodo, čia itin ryškėja autorės augimas: savo laiko sudėtingumo ir tragizmo gilesnis poelinis pajautimas. Formos atžvilgiu į refrenų ir saskambių taupią spiralę, kurios išpūdis kondensuotas ir neatlaidžiai besivystantis į savo kulminaciją. Poema dar niekur nespausdinta.

Antrasis vakaro dalyvis dr. Vyt. Kavolis, gan įžvalgiai sugręšęs egzilį su tikėjimo mir-tin, pasinėrė į Dievo sąvokos evoliuciją Alg. Mackaus poezijoje, kur nuo tradicinės Dievo sąvokos pereinama į Dievo mirties teologiją. Dievui, įsimūrijusiam civilizacijos struktūrose, poetas sakosi, tampa patogiu karstu. Kentėjimas bendresnis už tikėjimą. Metafizinis pasityčiojimas iš žmogaus yra mirtis. Mirtis ir yra tas Dievas būtinybė. Už tai Mackus ir naudoja Dylan Thomas antifrazę: ir mirtis bus nenugalėta. Iluzijų nebėra.

Marius Katiliškis skaitė iš naujausios knygos, rengiamos spauda, ištrauką, pavadintą "Rytmečio nuotartys ir susitikimai". Tai liečia Džiovo Vienakio apmaudą Chicago mieste. Jis vienaakis karo veteranas po antro pasaulinio karo įsikūręs mirusios motinos namuose Chicagoje, tinginys, paleistvis ir filosofas. Taip susitvarkęs, kad porai naktį į savaitę turi moterį. Iš ryto prie savo namų atranda tranzistorinį radiją. Pasirodo, savininkė jauna mergaitė. Džiovas sužino, kad tai jo naktinės viešnios dukterė ir užsigeidžia jos. Karo metu Venecuolį jis turėjęs motiną ir dukterį. Tačiau mergaitė nuo jo atsipalėšia ir paniekina jį išbarstydama duodamus pinigais. Džiovas jai atkeršija, numesdamas pinigais jos tėvui po kojų, kuriuos pastarasis pasilenkęs surankioja.

Aplamai paėmus, tai charakteringa Marius Katiliškio pika-reska, kurioje dalyvauja nužemintieji ir nukriaustieji. Jų nužeminimas ir jiems padarytos skriaudos sukelia liūdesį šiaip jau komiškose situacijose. Su šiuo nauju romanu Katiliškis atėjo iš Lietuvos užuovėjos ir per jos rudenėjantčius miškus, per apsupimo pragarą praieita-

me kare, į dabartinę savo aplinką Chicagoje. Čia jo vaizdas dar daugiau ryškesnis ir glaudžiau susietas su intrigos vystymusi. Mažiau lyrinių tonų, bet didėjanti ir aiškėjanti įtampa. Veikėjai gilėja savo tragiškumu. Išvada tik viena: išsivijos romanistų tarpe Katiliškis šiandien yra vienas iš autentiškųjų kūrėjų.

Gunars Salinš, pašlymėjęs jaunos kartos latvių poetas, priklauso taip vadinamai New Yorko pragaro virtuvei. Jo poezijos rinkinys "Migly taverna" išspausdintas 1957 metais. Dabar dalyvauja įvairiose antologijose.

Šio vakaro klausytojui Salinš buvo nelyg dramaturgas; Liūnė Sute-ma, jo vertėja į lietuvių kalbą — režisiorė; Dalia Juknevičiūtė, jo deklamatorė — spektaklio aktorė. Šis kolektyvas visu kuo buvo pirmaujantis. Salinš yra didelis poetas, jo vertėja verta jo, o interpretatorė veržlus ir dinamiškas scenos talentas. Reta, kad pats rašytojas būtų geras skaitytojas, tačiau tokiu yra Salinš, ir reta turėti poezijos meną atskleidžiančią interpretatorę, kokia yra Dalia Juknevičiūtė. Žodžiu, įprastinis literatūros vakarų negreitais žingsnis suspartėjo, priartėdamas prie gyvo ir spalvingo teatro.

Skaityti devyni eilėraščiai: Juodoji saulė (ir latviškai), Paskutinioji teismo diena, Pavasaris mieste (ir latviškai), Medis prie šiltadaržio, Saulėje, Pajūrio smėlyje, Metamorfozės, Gatvėse siautė audra, Vienų šermėnų muzikantai (ir latviškai).

Pas Salinš, nelyg pas Henriką Radauską, yra didelis estetiškas imantumas. Jo poetinis vaizdas komplikuoatas, komponuotas, nelauktas ir dėlto savotiškai nuotaikingas. Tačiau Salinš turinys prašoka estampų meną ir tampa beiluzinio žmo-pažintimi. Juodojoj saulėj poetas kalba, jog čia tokia vieta — be langų, kur saulė reikia vėdinti įsinešti. Jo draugas jūrininkas, dabar Grinvičiaus dalininkas, tapo tik juoda saulė. Paskutinio teismo ryte jei mirtis tėra miegas liktai, oi kaip keltis nesinorėtų.

Vienų šermėnų muzikantuose begęstantys žmonės užkimstančiais balsais šaukia pagarbinimą, nes jie šermėnų negali užnužeminimas ir jiems padarytos skriaudos sukelia liūdesį šiaip jau komiškose situacijose. Su šiuo nauju romanu Katiliškis atėjo iš Lietuvos užuovėjos ir per jos rudenėjantčius miškus, per apsupimo pragarą praieita-

Pirmas diplom. lietuvis neurochirurgas dr. J. Byla-Bylaitis

Tiek Lietuvoje, tiek už Lietuvos ribų, lietuvių diplomuotų neurochirurgų neturėjome. Nepriklausomoje Lietuvoje suirgę neurochirurginėmis ligomis lietuviai daugumoje buvo gydomi užsienyje. Lietuvos chirurgai dr. Kuzma, dr. Kunauka, dr. Žemgulytis ir kt. prakti-

kaavo neurochirurgiją daugumoje tik tiek, kiek ji buvo reikalinga galvos sužeidimų atvejuose, o ligonius, kurie lūdavo reikalingi specialaus neurochirurginio gydymo siūsdavo dr. Pussep, Tartu, Estijoje. Greičiausia nepadarysime klaidos (virtindami, kad dr. Byla yra pirmas diplomuotas neurochirurgas lietuvių medicinos istorijoje. Būtuome dėkingi medicinos bibliografijos specialistams, jeigu jie šį faktą patikrintų.

Dr. Byla sėkmingai išlaikė "American Board for Neurological Surgeons" egzaminus 1966 m. lapkričio mėn. 1 d. Gimė 1921 m. lapkričio 19 d. Suvalkijoje, Marijampolės apskr. Bukalavos dvare ūkininko šeimoje. Gimnaziją baigė Vilka-viškyje, Medicinos ir filosofijos - psichologijos daktarato laipsnį įsigijo Bonoje, Vokietijoje. Dr. Byla nuo studento laikų domėjosi psichologinėmis ir patologinėmis centrinės nervų sistemos problemomis.

Šio vakaro klausytojui Salinš buvo nelyg dramaturgas; Liūnė Sute-ma, jo vertėja į lietuvių kalbą — režisiorė; Dalia Juknevičiūtė, jo deklamatorė — spektaklio aktorė. Šis kolektyvas visu kuo buvo pirmaujantis. Salinš yra didelis poetas, jo vertėja verta jo, o interpretatorė veržlus ir dinamiškas scenos talentas. Reta, kad pats rašytojas būtų geras skaitytojas, tačiau tokiu yra Salinš, ir reta turėti poezijos meną atskleidžiančią interpretatorę, kokia yra Dalia Juknevičiūtė. Žodžiu, įprastinis literatūros vakarų negreitais žingsnis suspartėjo, priartėdamas prie gyvo ir spalvingo teatro.

Dr. Byla ir jo šeima Chicagoje yra žinoma ne vien tik gydytojų tarpe, bet taip pat kultūrinėje ir visuomeninėje veikloje. Dr. Byla ir žmona Dalia Bylaitienė - Sruogaitė yra mėgėjai ir rėmėjai teatro, dailės, muzikos ir bendrai kultūrinės ir visuomeninės veiklos. Bylaičių namuose renkasi dramos aktoriai repeticijoms, dažininkai parodų ruošimo pasitarimams, muzikos mėgėjai pasiklausyti tiek klasikinės, tiek modernios muzikos. Lietuvių jūrų skautai ruošiasi Klaipėdos uosto mugei. Dr. Byla yra Santaros - šviesos Federacijos narys ir Lietuvių Jūrų skautų Chicagoje Tėvų Komiteto pirmininkas.

Lapkričio 19 d., t. y. dr. Bylos gimtadienį, susirinkę Bylaičių namuose draugai ir artimieji sveikino darbščią Bylaičių šeimą, o kolegos gydytojai, jų tarpe dr. Bylos mokslo draugai dr. Millius, dr. Balukas, dr. Valaitis, garbės svečias ir bičiulis dr. Maciūnas ir eilė kitų, džiaugėsi pirmuoju diplomuotu lietuviu neurochirurgu. Lietuviškų neurochirurgų pradžia padaryta ir reikia palinkėti, kad mūsų jaunųjų gydytojų tarpe atsirastų ir daugiau neurochirurgų šioje labai reikšmingoje medicinos šakoje. J. V.

Dr. Jonas G. Byla-Bylaitis
Nuotrauka V. Noreikos

Balandis
Bronio Raillos paskaita "Kova už laisvę: kas tai būtų". Skyriaus susirinkimas, kuriame Karolis Drunga skaitė paskaitą "Santykių su okupuota tauta klausim." Pristatyta H. Radausko "Eilėraščiai". Išrinkta nauja valdyba.

Gegužis
Susirinkimas. Darius Lapinsko paskaita "Modernioji opera". Pristatyta Alg. Landsbergio knyga "Meilės mokykla" ir St. Baro plokštelė.

Birželis
Pavasarinė išvyka į Union Pier, Mich. "Gintaro" vasarvietė. Programą atliko Marius Katiliškis ir Rimas Vėžys.

Rugsėjis
Susirinkimas. Mykolas Drunga davė apžvalginį pranešimą apie įvykusį Santaros - šviesos suvažiavimą Tabor Farmoje. Rodomos skaidrės iš suvažiavimo ir pristatyta Antano Gustaitės knyga "Ir atskrido juodas varnas".

Spalis
Susirinkimas. Dr. Arūnas Liulevičius papasakojo savo išpūdžius iš tarptautinio matematikų suvažiavimo Maskvoje. Parodyta Z. Čopulkausko filmas iš jo viešnagės Lietuvoje. Pristatyta iš Australijos atvykęs dail. Leonas Urbanas "Lutina Apl. Rūko" "Vėjo tautos istorija". Surengta vieša dr. Vyt. Kavolio paskaita "Laikotarpio signalūros".

Lapkritis
Įvyko tradicinis linksmavakaris "Siūbuotvakaris", programą atliko gitaristas Tarri Rabenar.

Gruodis
Ruošiamas tradicinis viešas Naujų Metų sutikimo balius.

Per šiuos metus paaukota:
\$100.00 Pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongresui
\$200.00 "Metmenų" žurnalui
\$100.00 Fortepijono pirkimui Jaunimo centre.
105.00 Vasario 16-tos gimnazijai.
\$ 31.00 Lituanus žurnalui
\$ 23.00 BALF'ui.

(Nukelta į 5 psl.)
● Tik pagalvokite, kas atsitiktų su Amerika, jei nebūtų juokdarių — visas gyvenimas būtų kaip vienas ilgas Kongresinis Rekordas.

GUNARS SALINS
"Metmenų" literatūros vakare New Yorke 1966 m. lapkričio 20 d. Nuotrauka V. Maželio

SANTAROS - ŠVIESOS FEDERACIJOS, ČIKAGOS SKYRIAUS VEIKLA 1966-ais METAIS

Sausis.
Skyriaus narių susirinkimas, kuriame Genius Procuta skaitė paskaitą "Sovietinio auklėjimo principai ir problemos Lietuvoje". Surinkta \$105.00 auka Vasario 16 - tos gimnazijai. Platinta A. Stempuzienės plokštelė.

Vasaris
Vietoje skyriaus susirinkimo, surengtas "Vakaras Algimantui Mackui". Programoje: Kosto Ostrausko drama "Duobkasiai";

G. Gaidelio nauji muzikos kūriniai ir Darius Lapinsko muzikinis veikalas "Cantata declamata".

Kovas
Surengtas "Metmenų" vakaras. Dr. Vytautas Kavolis skaitė paskaitą "Ar tu stovėsi šalia manęs"... Išpildytas poezijos montažas eilėraščių, spausdintų "Metmenyse".

Vidos Krištolaitytės paskutinių šešių abstraktinių darbų paroda. Tai plataus mosto, ryškių spalvų ir vienas nuo kito itin skirtingi kūriniai. Prieš savaitę paroda buvo išstatyta Pratt Institute Vidos Krištolaitytės meno magistro tezės reikalavimams.

Vakare dalyvavo apie 150 asmenų. Latvių laikraštis "Laiks" specialiai atsuntė savo korespondentę, kuri vakaro programą supratu siltai, bet kritiškai ją aprašė tos pačios savaitės šeštadieniniame numeryje. S. D.

MARIUS KATILISKIS
"Metmenų" literatūros vakare New Yorke. Nuotrauka Vyt. Maželio

DALIA JUKNEVIČIŪTĖ,
pravedusi "Metmenų" literatūros vakarą New Yorke. Nuotrauka Vyt. Maželio

Redaguoja MIKAS ŠILEIKIS

RIMŠA TAHITI SALOSE TĖSIA GAUGUINO DARBĄ

Iš dailininko laiško "Argentinos Lietuvių Balsui"

Dail. JONAS RIMŠA

"Arg. Liet. Balsas" spalio 6 d. nr. turi įsidėjęs inž. Juozo Bukvičiaus iš Los Angeles iš dailininko Jono Rimšos iš Papeete salos, Haiti salyne, ispanų kalba rasyto laiško vertimą.

Kadangi žymūs Pietų Amerikos (Bolivijos) dail. Rimša turėjo savo kurinių parodą Chicagoje, kur lietuvių visuomenės buvo pamėgus ir aukštai įvertintas, beabejo, bus įdomu išgirsti, kaip ir ką šis Pietų Amerikos čiabuvių sielos žinovas lietuvis šiandien veikia.

Seka Rimšos laiško ištraukos:

"I Tahiti atvykau laimingai ir jau kuris laikas stengiuosi apsiprasti ir visais atžvilgiais susigyventi su aplinkuma.

Apsigyvenant užmiestyje, tahitiečių grytelėje. O dabar esu laisvas ir nuo autobusų tvarkaraščio, į kurio kartais galima įlipi tik keturpėsciom. O kuomet durs užblokuotos daržovių, miltų ar kitų prekių maišais, žmonės tenka pro langus lipi. Dabar vienintėlis mano uždavinys yra studijuoti ir tapyti.

Kadangi čia nėra nė vieno lietuvių (išskyrus poną ir poniją Dundurius, užsukusius čia pasivažinėję iš Clevelando, Ohio), turėjau tiesiai pradėti su prancūzų kalba, su kuria jau dabar pusėtinai gerai tvarkausi

"Caramba"! Kuomet prisimenu koldūnus, su kuriais ponias Steiflinienė mane vaišino, tai apgailestauju kodėl daugiau jų nevalgiau. Nes dabar čia per jėgą turiu įprasti valgyti žalią žuvį, daržoves taip paruoštas, kad užvalgius atrodo lyg burna būtų stipriai kvėpalais išplauta, įvairiausių patiekalus visokių jūrų vabaly, keistus ir keistai paruoštus vaisius. Priedan, visas valgis imamas tiesiai su pirštais. Ypač tingiai pagarsėjęs jų Himuā, be kurio neapšėinama per šventes ir kuris kepamas duobėje ant įkaitintų akmenų, pirma įvyniojant į bananų lapą ir viską padengiant žemėmis. Tokia paruošimo forma labai palengvina šeiminkės darbą, tuo labiau kada tenka vaišinti apie 50 kviečių svečių. Gaila tik, kad kol svečiai susitvarko ir susėda apie stalą, valgis spėja atšalti. Iš viso šito vienas kas man tikrai labai patinka, tai kepta papaya su koku pienu. Vaisės prie stalo vidutiniai trunka apie 8 valandas: Valgant, geriant ir dainuojant (kas link išgėrimo tai maori žmonės mus lietuvius gerokai praneša). Dainos ir šokiai tikrai labai gražūs. Ypačingai Tamure (meilės šokis). Kada einu į šventes ir aš pasipuošiu su sa-

vo Tiare (balta gėlė už kairės ausies). Gaila tik kad nelabai kombinuoja su mano barzda.

Esu labai patenkintas laikinu mano apsisojimu Tahiti saloje. Čia gyvenimas labai ramus. Nereikalingas laikrodinis nē kalendorius (nebent laiškuose datoms pažymėti).

Iki šiol daugiausia tiriu maori žmonių būdą ir papročius. Ta aplinkybė, kad gyvenu tahitiečių šeimoje, man labai padeda. Per ją suėjau į pažintį ir draugystę su vietos gyventojais, kurių tarpė galiu klausytis ir stebėti mediodiškas dainas ir šokius.

Tik dabar pradėjau suprasti jų figurą, atlikdamas pirmą čia savo paveikslą "Maeva" (16 metų tahitietė mergaitė). Netikėtai susiduriau su problema, kurią visuomet turėsiu. Pasirodo, kad maori žmonės visai neturi kantrybės pozavimui; ypatingai moterys. O čia profesionalų modelių visai nėra. Todėl turiu prašyti, kad kas "paskolintų" žmogų ar dukterį. O tai įmanoma tik per didelę draugystę ir pagarbą. Ir tai tik tris kartus (kol prašina entuziazmas).

"Jei gerai klosis, tikiuosi atvažiuoti dar pasaulini nežinomą Tahiti. Nes yra tema, kurios Gauguin visai nepalietė — tai polynziečių šokiai. Lyg tui palies likimo norėta, kad ta tema būtų palikta man. Laimė, kad čia kai kas išlikę primityvaus, ko civilizacijos ir modernizmo mašina dar nenustumė".

Didžiųjų kompozitorių nuomonės apie operas:

Rossini sako: Aukščiausias žmogaus balso triumfas pasireiškia tikrai operoje.

Verdi: Operoje iškyla drama ir emocijos iki aukščiausio laipsnio.

Wagneriui opera yra Gesumtkunstwerk, kur visi meno elementai — muzika, drama, scena, tapyba — viskas susitinka ir sudaro aukščiausią manifestaciją.

Mozartas, kuris mirė jaunas, buvo didelis operų psichologas. Jis aiškina visas situacijas, kokios dainomis vyksta scenoje.

Puccini: Opera yra melodrama, pilna sentimentalų, dažnai persitęgiant ir persitempiant. Vis dėlto opera yra aukščiausias kolektyvinis muzikos ir dainos menas. Be to jai talkina choras, baletas, vaidyba ir scenos dekoracijos.

Vargu galės modernios muzikos šoktravimas prilygti klasikinės operos menui.

Ar juodai nudažytos lentos menas?

Jeigu dar nematėte juodai, plokščiai nudažytų lentų ar drobių, tai užėkite į žydų muziejų New Yorke. Ten dabar yra Reinhardo paroda, kuri forminiu grynumu, laisvumu neturi jokių pretenzijų jokiam reprezentacinei idėjai ar meno formai. Mums teko parodose matyti juodai arba raudonai nudažytas plokštumas (išskyrus Mark Rotko, kuris operuoja spalvų dimensijomis), automobilių laužo, supuvusių lentų, iš miško atgabentų kelmų su šaknimis, akmenų ir t. t., bet Reinhardo paroda keičia siaubą, gaudina, pagaliau nuveikia gedulą, lyg reikėtų menui galą — laidotuves... Gal tos parodos ir buvo toks tikslas?

Kanto pažūra į meną pagrįsta genijum, ne meno taisyklėmis ar formulėmis.

Valdur Motus dirba

Valdur Motus paroda

Gruodžio 3 - 11 d. d. Čiurlionio Galerijoje Chicagoje buvo esto Valdur Motus tapybos paroda. Be 43 aliejų bei keletu grafikos darbų, buvo du skulptūros biustai.

Iš parodos katalogo matome, kad dailininkas studijavo Petrarpilyje ir Paryžiuje. Gimė 1900 metais Estijoje. Dabar gyvena Chicagoje.

Si Motus paroda buvo sudaryta iš visų jo kūrybos laikotarpių, tokiu būdu sunku surasti specifinį dailininko veidą, kai vienį paveikslai abstraktūs, kiti "saldžiai" realistiniai, tretieji su kubistiniu elementu; Pvz. "Kompozicija" (Nr. 40) trikampini. "Sachmatų žaidėjai" (Nr. 6) ir "Feniletonas" (Nr. 1) galima laikyti pavykusiais darbais. "Feniletonas" tiesa, atliktas spontaniškai; šviežios taupios spalvos: juodas fonas, pro kurį prasiskverbia gelsva šviesa. Kiti paveikslai, "Hamletas" ir "Sprogimas" atrodo, lyg būtų ne to paties autoriaus darbai. Vienu žodžiu, nėra vientisumo, rinkinyje yra gerokai silpnų darbų, atseit, natūrmortų. Dail. V. Motus, gal būt, yra geras skulptorius, nes tos dvi galvos, kurias šioj parodoj buvo išstatę, gan geros. Gaila, kad skulptūros taip mažai buvo.

Prie geresnių tapybos darbų galima priskirti "Kritimą", "Destrukciją", "Rudenį" ir "Polipodą".

Union League skelbia parodą

Chicagoje yra Union League, kuri kas antri metai ruošia dailės parodas tiems dailininkams, kurie gyvena ne toliau, kaip 250 mylių nuo Chicago. Šiemet bus 60 premijų, sumoje \$15,850. Premijų dydis nuo \$100 iki \$1,000. Parodos vyksta tik lygos būstinėje, 65 W. Jakson Blvd. Room 402. Darbus žiūri džiuri komisija. Siųsti galima po vieną aliejų, akvarelę ar kitokią medžiaga darbą. Norintieji tokioj parodoj dalyvauti, turi gauti blankus ir platesnes informacijas jau minėtu adresu. Tel. HA 7 - 7800. Paskutinė diena darbams pristatyti sausio 14 d. Mokėti nieko nereikia. Paroda prasidės Vasario 3 d.

"Aš atsiklaupiu prieš nemirtingų didžiųjų meno kūrėjų kūrinius ir prisipažįstu visa savo nuostaba ir meile jiems."

Dekartas

Tautos meno kriterijus, tai josios menininkų estetiški pajėgumas, jų skaičius ir kūrybos bendras svoris.

Architektūra yra fizinis, funkcionalus menas.

DAIL. BR. MURINAS

Akvarelė

Šia proga meno žanų skyrcio redakcija linki laimingų Naujųjų Metų visiems skaitytojams, meno bičiuliams ir kolegoms menininkams.

Abstraktus menas genijaus rankose geras dalykas, bet deja, šioj srityje beveik visi diletantai.

Dvi kraštutinės nesąmonės: Viena — ultrakonservatyviškumas. Antroji — ultramoderniškumas.

Grožis — skonio reikalas. "Pausulis niekad mūsų pilnai nepatenkina", sako Traherne, "nes kiekvieną rytą atsikėlę randame naujus aspektus ir naujas sąlygas."

• Daug puikių virėjų susigadino pradėdami vadintis menininkais.

• Aš turiu gana daug knygų, bet neturiu knygoms lentynų, kadangi lentynų niekas neskolina.

PAGERBTAS NADAS RASTENIS

Poetui Nadui Rastenium suteiktas "Honorary Lithuanian - American Poet Laureate" titulus, aukso laurų vainikas ir medalis

QUEZON CITY, FILIPINAI. (Pavėluotai) Jungtinių Poetų Laureaty Tarptautinė (United Poets Laureate International) šių metų birželio 12 d. už poetinius kūrinius, o ypač už jo anglų kalba poemą "War's Curse" (poemą kongresmanas Garmatz su savo kalba įteikė U. S. Kongresui 1966 vasario 16, ir tilpo tos dienos "Congressional Record" laidoje), suteikė Rastenium titulą "Honorary Lithuanian-American Poet Laureate".

Minėtos pasaulio poetų laureaty organizacijos prezidentas, profesorius, daktaras ir poetas laureatas, Amado M. Yuzon, gyvenantis Filipinuose, buvo pasirengęs šį rudenį keliauti per Europą ir Ameriką, ir ta proga asmeniškai Rastenį apvainikuoti. Bet žygis buvo atidėtas ateičiai.

• Baltimorė, Md. Gruodžio 14 d. adv. ir poetui Rastenium skirta Pažymėjimo Korta, medalis ir vainikas prisigūsta į Baltimorę. Vainikavimas įvyks 1967 metais

1967 m. sausio 4 d. Nadui Rastenium sukanka 76 metai amžiaus ir tais pačiais metais sukaks 50 metų nuo to laiko, kai jis, gyvendamas Cambridge, Mass., 1917 m. parašė pirmą eilėraščių "Dobilai", kuris buvo išspausdintas ir kuriam komp. Mikas etrauskas tuojau parašė muziką.

Kita Rastenium gimtadienio sukakties dovana — tai "Lietuvių Dienos" greit paskleis jo verstą į anglų kalbą didįjį Donelaičio kūrinių, "Metai".

Jungtinė Poetų Laureaty Tarptautinė leidžia savo organą, anglų kalba (11 x 14, apie 60 puslapių) Quezon City, Filipinuose, "LAUREL LEAVES" — Laurų Lapai. Šio rudens laidoje pradėjo spausdinti Rastenium poemą "War's Curse".

Toje pačioje laidoje spausdinama Filipinų tėvynainio, kovotojo už Filipinų salų išlaisvinimą iš Ispanijos jungo, daktaro, poeto Josė Rizal poema. Rizal buvo Ispanų valdžios teistas už maištus, rastas kaltas ir 1896 metais Manilos mieste buvo sušaudytas. Tačiau prieš mirtį parašė atsisveikinimo poemą, "Pastre Adios" — Paskutinis Sudiev — ispanų kalba. Šalia ispaniško teksto ten pat telpa vertimai į anglų, prancūzų ir latvių kalbas.

Dr. Yuzonui pageidaujant,

DAIL. IVAN ALBRIGHT

Moteris (tapyba)

KELIONĖ PER...

(Atkelta iš 2-ro pusl.)

liau, bet kiekvienam miestelė galima buvo laukti, kad administracija jms mus apkasų darbams. Karo veiksmams greit gali persikelti ir čia, mes kaip auslānderiai pirmi kandidatai į visokius darbus. Seimos taryboje buvo nutarta vykti toliau geležinkelio. Bet lengviau nutarti, negu įvykdyti. Klausimas, kur dėti arklis su vežimu. Geriausia būtų parduoti, bet sovietų užplūdimui grėšiant, kas gali pirkti. Dėl viso ko vykstu pats pas burgermeisterį pasiteirauti, gal kam reikalingi mano arkliai. Burgermeisteris gyveno čia pat. Nuvykau į jo kiemą ir prisistačiau, kokių reikalų esu pas jį užėjęs. Burgermeisteris, pavardė Baltrušait, kalbėjo tik vokiškai. Kad šio karto sunku buvo orientuotis. Tai buvo jau nebeįmanoma vyraus, paaušėse plaukai visaf balti ir viršugalvėje baltieji taip pat stebė tamsius plaukus. Buvo nedidelio ūgio, turėjo hiltelriska kepanamus ūsus, švariai apsiengęs.

(Bus daugiau)

BONA. — Buvęs Vak. Vokietijos kancleris Erhardas planuoja pasitraukti kita mėnesį iš krikščionių demokratų partijos pirmininko vietos.

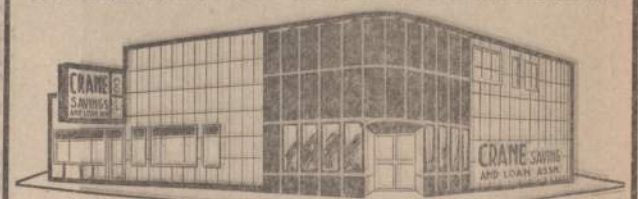
PIRKITE JAV TAUPYMO BONUS

UNION 6-9208

7043 HARDING AVENUE
MIAMI BEACH 41, FLORIDA
BLOKAS NUO PAJŪRIO
Sophie ir Bernice Welicka

CRANE SAVINGS and Loan Association

B. B. PIETKIEWICZ, Pres.

47 and Rockwell Street. Tel. Lafayette 3-1083
NEMOKAMAI VIETA AUTOMOBILIAMS

4 3/4% ON INVESTMENT ACCOUNTS

MOKAME NUO 1966 METŲ SPALIO 1 DIENOS

Pinigai įdėti prieš mėnesio 15 d. duoda dividendus už visą mėnesį. Dividendai mokami sausio ir liepos 31 d.

Prisime aplankyti naują mūsų namą.

VALANDOS: Pirmadienį ir ketvirtį 9:00 ryto — 8:30 vakaro; Antradienį ir penktadienį 9:00 ryto — 5:00 vakaro; Šeštadieniais 9:00 ryto — 12:00 dienos. Trečiadieniais uždaryta.

Po parodomosios operos "Gražina" repeticijos Jaunimo centre, gruodžio 16 d. vaizdų metu operos vadovybės pirmininkas Vytautas Radžius ir vicepirmininkė Margarita Momkienė kalbasi su prof. J. Žilvičiumi. Foto V. Račkauskas

KAIP AŠ PIRKAU AVIENA...

Žemiau perspausdiname iš Vilniuje leidžiamos "Tiesos" (Nr. 280) A. Marcinkevičiaus straipsnį, kuris yra gana būdingas. Pastaruoju metu Lietuvoje "tvartai pilni gyvulių", o parduotuvėse mėsos nėra. Ir jeigu yra, tai ji daugumai nepaštinama, per daug brangi, arba tokia, kurios pirkėjai nepageidauja, nes ji per daug riebi.

Štai kaip A. Marcinkevičius bando "išaiškinti, kodėl taip yra ir kas dėl to kaltas"...

Kiek kartų, nakvodamas Kapsuke, matydavau išsirušiant šeiminkes anksti rytą į miestą. "Bėgu į parduotuvę mėsos pirkti..." — sakydavo. "Bet juk parduotuvės atsidaro nuo aštuonių, o dabar tik septynios..." "Geresnės mėsos, vaikeli, ne taip lengva gauti, eilės būna..." — išgirdavau atsakymą. Norint nusipirkti mėsos, reikia eilėje stovėti! Ir kur, Kapsuke!

Išsiaiškinti, kodėl taip yra ir kas dėl to kaltas, mane pasikatinio pokalbis su S. Nėries vardo kolūkio pirmininku Jonu Ramančiucku.

— Parašykite straipsnį apie mūsų vargus, — paskambino jis. — Išauginame daugybę gyvulių, o kai reikia parduoti — haisi bėda. Vežiojame gyvulius po įvairiausių kombinatų, maldaujame, kad tik mūsų produkcija priimtų.

Jonas Ramančiuckas, gabus

ir energingas vadovas, dar neseniai iš pirmajausio "Gegužės Pirmosios" kolūkio pasiprašė į atsiliekančią, ir per porą metų šis ūkis padarė smarkų suolį pirmyn. Vienas skaičius: 1961 metais S. Nėries vardo kolūkyje 100 ha naudmenų buvo gaminama po 21 centnerių mėsos, o šiemet išeis beveik po 200 centnerių. 1962 metų žiemą ūkio tvartai buvo pusiau tušti — dabar jie pilnutėliai. Iki m. pabaigos dar reikės realizuoti apie 700 kiaulių, o kur? Jautriai pergyvenantis dėl kolūkio reikalų, branginantis kiekvieną žtonių išaugintą gėrybę, pirminkas dažnai meta svarbius reikalus ūkyje, pats sėdasi į gyvulius pakrautas mašinas ir važiuoja, stengdamasis sugrūsti nupenėtus gyvulius už mėsos kombinato vartų.

Atsiliko taip, kad pastaraisiais metais šitie vartai labai

sunkiai atsidaro žembirbiam. Visuose rajonuose gyvulių priauginta labai daug. Kapsuko gamybinės žemės ūkio valdybos viršininkas E. Misiūnas sako: "Jeigu mėsos kombinatai supirktų visus gyvulius, kuriuos turime išauginę pardavimui, mėsos gamyba rajone padidėtų dar 80 centnerių kiekviam 100 ha", "80 gal ir nebūtu, bet už 70 centnerių — garantuoju", — patvirtino jo pavaduotojas V. Giružis ir parašė tokią pažymą:

"Pagal gyvulių pristatymo grafikus bei žemės ūkio, Mėsos ir pieno pramonės ministerijų duotus limitus per rugpiūčio — rugstjo mėnesius Kauno mėsos kombinatas turėjo iš Kapsuko rajono kolūkių, tarybinių bei kitų valstybinių ūkių priimti 2770 galvijų ir 4670 kiaulių. Tačiau nusipirko tik 1943 galvijus ir 3995 kiaules. Tas pats buvo ir spalio mėnesį. Šiuo metu per dieną kombinatas priima tik 80 galvijų ir 124 kiaules. Jeigu gyvuliai bus priimami tik tokiomis kiekiomis, tai lapkričio — gruodžio mėnesiais ūkiams reikės realizuoti 500 galvijų ir 12.000 kiaulių..."

— Kapsukiečiai ne pirmieji ir ne paskutiniai, — pasakė namus žemės ūkio ministerijoje ir parodė krūvą panašių pažymų. Iš visų respublikos kampanijų pranešama, kad tvartai pilni gyvulių; šakių rajone dar dabar matome galvijus, laikomus lauke; patalpų jau trūksta. Nors respublika dar prieš Spalio šventes įvykdė ir viršijo mėsos pardavimo valstybei planą ir davė šaliai ketvirtadaliu daugiau mėsos, negu per tokį patį laiką pernai, tačiau, kaip informavomus ministerijoje, realizuoti paruoštų gyvulių srautas ūkiuose ne mažėja, o kasdien didėja.

— Mėsos galime gaminti dar daugiau, — tęsia J. Ramančiuckas. — Pašarų ir patalpų turime. Tačiau bėdos su išaugintų gyvulių realizavimu sumaišo visus mūsų planus, pridaro ne tik papildomų rūpesčių, bet ir rimtų nuostolių.

Žemdirbių pretenzijos pramonės darbuotojams pagrįstos. Mėsos kombinatų pajėgumai iš tikrųjų didėja lėčiau, negu gyvulininkystės produkcija. Daromos pastangos šitą atsilikimą likviduoti, plečiant mėsos perdirbimo įmones. Alytuje bus statomas dar vienas stambus mėsos kombinatas.

— Visa tai — atcityje, pertraukė mane J. Ramančiuckas. — O aš tau įrodysiu, kad ir dabartinėmis sąlygomis galima iš ūkių supirkti žymiai daugiau gyvulių.

— Įrodyk! — sutikau. Sėdome į mašiną ir išvažiuome.

— Štai Liudvinavas. Pamėgink nusipirkti šviežios mėsos. Nėra. Dešros, ir tos, ko gero, tik vienos rūšies krautuvėje tegausi.

— Net valgykloje ne visada

gausi patiekalų iš šviežio mėšos, — papildo pirmininką rajono liaudies kontrolės komiteto inspektorius J. Griekietis. — Aną dieną nutariau papiešauti Liudvinave — padavė guliašą, o jis — iš pašildytų jautienos konservų...

— Anksčiau Liudvinavo mėsotelyje buvo net dvi mėšines, — prisimena J. Ramančiuckas. — Žmonės noriai pirko šviežių mėšų.

Pirktų jė ir dabar. Ir daug daugiau nupirktų, negu anksčiau, nes dabar miestukas išaugo. Jame gyvena kelis kartus daugiau darbininkų, mokytojų, buities tarnybos darbuotojų.

Liudvinavas, Sasnavai, Igliauka, Šunskai... Kiek lokyčių miestukų Kapsuko rajone, respublikoje, kur nė su žiburiu šviežios mėsos jokioje parduotuvėje nerasi.

— Kooperatyvo narių susirinkime žmonės reikalavo — atvežk! ir parduotuvę šviežios mėsos, — pasakoja Visakio kūdos parduotuvės vedėja G. Stankevičiūtė ir pardavėja M. Klimavičienė. — Ir mes pačios pirktume.

— Pirktume ir mes, — atsiliepė parduotuvėje moterys. — Bet važiuoti į Kazlų Rūdą — toli, ir ta mėsa dvigubai brangiau kainuos.

— Kazin, ar kas iš to išeity, — abejoja Kazlų Rūdos kooperatyvo pirmininkė M. Leonavičienė. — Be to, ir šaldytuvo tenai nėra...

Jūrės, Bagotosios gyvenvietė parduotuvėse yra ir šaldytuvai, tačiau mėsos jūgse nesimato.

Dėl šitokio prekybininkų — ir ne tik prekybininkų — abejingumo kenčia žmonės. Susidaro padėtis, kurią paaiškinti

sunku. Iš vienos pusės — ūkiuose pilnutėliai tvartai gyvulių, mėsa užversti kombinatai, iš kitos — parduotuvėse eilės. "Aš pats irgi perku šviežių mėšų, — sako Kapsuko rajono Igliaukio kolūkio pirmininkas V. Balkus. — Bet kai aštuntą valandą nuvažiuoju į mikrorajono mėsos parduotuvę, būnu eilėje jau trisdešimt pirmas..."

Man pasisekė: aš atėjau į šią parduotuvę dešimt minučių po aštuonių ir buvau eilėje devynioliktas.

Kapsuko gyvulių-bazės viršininko pavaduotojas VI. Ševakovas pasakoja, kad jie prašė ir ragina prekybininkus imti kuo daugiau mėsos.

— Blogai aprūpiname gyventojus mėsa, — atvirai pripažįsta Kapsuko rajono vyk-

MŪSU ŽINGSNIAI

(Atkelta į 3-cio psl.)

KRONIKA

— Santaros - šviesos New Yorko Skyriaus Valdybą sudaro: pirm. Liūtyd's Vaišny's, Dalis Bulgarytė, Romas Brisiūns, Aleksandras Daunys ir Jonas Vilgaly's. Šiuo metu planuojama suruošti dail. Romo Vėsulo paskaitą - pokalbį.

— Dalis "vyresniųjų" Gėgėgos skyriaus narių aktyviai dalyvauja Lietuvių Jūrų skautų veikloje, vėni iš jų kaip vadovai, kiti prisiliedami prie klaidos Uosto Mūgės rengimo, įvykstančios sausio mėn. pabaigoje.

— Blogo aprūpiname gyventojus mėsa, — atvirai pripažįsta Kapsuko rajono vyk-

(Nukelta į 6 psl.)

1916 *Lincoln Federal* 1966

PRANEŠA

NAUJĄ AUKŠTĄ

metinį dividendą

4 ^{3%}/₄

NUO 1967 M. SAUSIO MĖN. 1 D.

DIVIDENDAI IŠMOKAMI KAS 90 DIENU

* Mūsų dividendai neturi nepaskelbtų suvaržymų

Pas mus jūsų pinigai uždirba 4% per metus ir yra išmokami kas 90 dienų. Iš jūsų nereikalaujama laikyti \$1,000.00, \$2,000.00, \$5,000.00 pažymėjimai 12 mėnesių, ar 18 mėnesių, ar 24 mėnesių, ar 36 mėnesių. Iš Jūsų nereikalaujama iš karto padėti \$1,000.00.

* Didelė nuolatinė uždarbių reputacija

Nuo 1916 metų Lincoln Federal išmokėjo 112 dividendų, (mes niekad neprateidom nei vieno dividendų mokėjimo).

* Ypatingas Saugumas

- Kiekvienas indėlis iki \$15,000.00 yra Federalinės Tarpymo ir Paskolų Apdraudos Korporacijos apdraustas.
- Didelė rezervai. Bendrovės turtas siekia \$78,000,000.00.
- Bendrovė yra Federalinio Namų Paskolų Banko Sistemos narys.
- Bendrovė turi Federalinį Charterį ir yra Jungtinių Amerikos Valstybių valdybos priežiūroje.

5. Tvirtas morgiečių investavimas į moderniskus priemiesčių namus.

* Kiti patogumai

- 4 susirinkimų kambariai — New Salem, Mary Todd, Civil War ir Nancy Hanks. Kambariais gali naudotis: klubai, bendruomenės ir profesinės grupės be jokio užmokesčio.
- Tad ir Willie žaidimo kambariai jaunesniems.
- Pinigų orderiai... Veltai Notary Public patarnavimas. Northern Illinois Gas Co. sąskaitų mokėjimas... U. S. Savings Bonds išduodami ir keičiami... Turto planavimo ir Social Security problemų patarimai visiems mūsų klientams.
- Didelė Lincoln biblioteka jūsų patarnavimui.

* Specialūs patogumai

- 45 valandų savaitinis patarnavimas
- 2 priėmami ir privažiuojami kasininkų langai
- Po darbo valandų indėlių įdėjimas

KLIENTŲ PATOGUMUI MES TURIME 45 VALANDŲ PATARNAVIMĄ

PASTOVIOS DARBO VALANDOS:	PRIĖJIMO IR PRIVAŽIAVIMO LANGAI:
Pirmad. ir ketvirtad. 9 val. ryto iki 8 val. vakaro	8:30 val. vakaro
Antrad. ir pentad. 9 val. ryto iki 4 val. vakaro	6:00 val. vakaro
Seštadieniais 9 val. ryto iki 12 val. po piet.	

DIENĄ IR NAKTĮ YRĄ PRIMAMI INDELIAI

TREČIADIENIAIS UZDARYTA

Lincoln Federal
 SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION OF BERWYN
 Est. 1916
Frank J. Kinst, President
 Lincoln Circle, 6655 Cermak Road, Berwyn, PI 9-1900—BI 2-2017

Kas tik turi gerą skonį,

Viską perka pas Lieponį!

LIETUVIŲ PREKYBOS NAMAI

FURNITURE CENTER, INC.

Marquette Pk., 6211 So. Western, PR 8-5875

Vedėjas J. LIEPONIS

Pirmadieniais ir ketvirtadieniais nuo 9 iki 9:30. Kitom dienom nuo 9 iki 6 val. vak. Sekmadieniais nuo 12 iki 5 val. vakaro.

Jau išėjo iš spaudos ir galima gauti knygų rinkoje

AMERIKOS LIETUVIŲ POLITIKA

Dr. Kazio Šidlausko knyga apie Amerikos lietuvių pastangas daryti įtakos krašto politiką. 102 psl. Kaina \$1.50.

Knygos bus išsiųstos, jei \$1.50 čekis arba Money Orderis bus pasiųstas tokiu adresu:

NAUJIENOS,

1739 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608

LAIMINGŲ NAUJŲ METŲ
LINKI VISIEMS SAVO KOSTUMERIAMS
IR GEROS VALIOS LIETUVIAMS

LITHUANIAN HOTEL

ST. DARGUŽIS

1606 So. Halsted St., Chicago, Illinois 60608

TAaylor 9-2733

KAIP AŠ PIRKAU...

(Atkelta iš 5-to psl.)

domojo komiteto pirmininkas R. Pačesa. — Svarstėme tą klausimą vykdomojo komiteto posėdyje, liaudies kontrolės komitete.

Prekybininkai irgi neslepia trūkumų, prekiaujant mėsa. Dar iki mūsų atsilankymo jie išsiaiškino juos ir jau nemažai padarė, gerinant prekybą. Gyventojų pagėdavimu, imta prekiauti mėsa eilėje kaimo vietovių. Atidaroma dar viena mėsos parduotuvė mieste. Turguje įrengiamas mėsos iškapojimo punktas individualiems gyvulių augintojams.

Pagerėjo reikalai ir kitur. Lietuokų sąjungos valdybos pirmininkas A. Jankauskas su pažindino mus su nutarimais, įpareigojančiais prekybininkus prekiauti mėsa kaimo vietovėse. Daug kur tai jau daroma. Kaimo rajone mėsa imta prekiauti visuose stambesniuose apylinkių centruose, o greitai laiku, tvirtina rajokop-sąjungos pirmininkas B. Orlianskis, šviežios mėsos bus galima nusipirkti kiekvienoje maisto produktų parduotuvėje. Rajonuose vėl pradeda

veikti skerdyklos, tiesiog dėl nepaaiškinamų priežasčių anksčiau buvusios uždarytos. Ir rezultatai, nors dar gana kuklūs, jau galima pasidžiaugti.

Bet pirkėjai dar nepatenkinti. Ir pagrįstai. Mėsos parduotuvių dar maža, o ir esamos nepatogios ir ankštos. Tokiose parduotuvėse sunku prekiauti, nemalonu ir pirkti. Jose mėsos negalima išdėstyti taip, kad žmonės galėtų ją gerai matyti, pasirinkti. Anksti mėsos parduotuvių sandėliai. Taip yra Kapsuke ir Alytuje, ir Jurbarke. Patalpų stoka labai apsunkina prekiauti mėsa kaimo vietovėse. Statant naujas maisto produktų parduotuves kaime, matyt, reikia po vieną skyrių specialiai įrengti prekiauti šviežia mėsa. Tai galima padaryti ir esamose maisto produktų parduotuvėse.

Opiausias klausimas — mėsos asortimentas...

Tuščiomis pasirodė mano pastangos gauti pirkti avienos Kapsuke, Prienuose, Alytuje taip pat teko nusivilti. Apvažiavęs penkis rajonus, jos pagaliau radau Sakiuose.

Kapsuke mėsos parduotuvėje Nr. 8 dažnai galima gauti tik

(Tęsinys 8-me psl.)

JUOZAS F. GRIBAUŠKAS,

Sekretorius ir reikalų vedėjas

Šv. Antano Taupymo Bendrovė kviečia visus didelius ir mažus tautytojus, nes mes turime įvairiausius taupymo planus didelėms ir mažoms sumoms.

Turime santaupų investavimo planą, labai tinkamą pensininkams ir šiaip taupytojams, kurie nori gauti nuolatinę pajamą. Pagal šį planą taupytojas gali padėti arba išsiimti šimtinę, o uždirbtų dividendų čekiai kas trys mėnesiai, apskaičiuoti pagal 4¼% metinį nuosimtį, bus pasiųsti į namus.

BONUS SAVINGS CERTIFIKATAI geriausiai tinka tiems didesniems ir mažesniems taupytojams, kurie nori saugumo,

bet tuo pačiu metu nori uždirbti daugiau, negu kiti. Šie sertifikatai išduodami \$1,000.00 sumoms. Jie uždirba 5%, jeigu tos santaupos laikomos 3 metus. Tie patys sertifikatai automatiškai gali būti atnaujinti dar trims metams prie dabartinių dividendų, padidinant juos priešt.

Jei santaupos bus taupymo knygelėse, tai pas mus Jūs uždirbsite daugiau, negu bankai moka už indėlius.

Pinigai, atnešti iki mėnesio 10 dienos, gauna dividendus nuo mėnesio pirmos dienos. Visos taupymo sąskaitos pas mus fe-

deralinės įstaigos yra apdraustos iki \$15,000.00.

Pasirinkite St. Anthony Taupymo Bendrovę, esančią 1447 S. 49 Court, Cicero, Illinois, sa vo taupymo centru 1967-tiems ir ateinančioms metams.

Platesnių informacijų gausite, jei patefonuosite iš miesto 242 - 4395, o iš priemiesčių 656 - 6330.

Kiekvienas taupytojas, kuris 1967 metų sausio mėnesį padės į savo taupymo sąskaitą \$500.00 arba daugiau, tai gaus dovanų Currier & Ives 16 vienetų nerūdyjamą servizą. Šių dovanų nesiumčiame paštu. Duodame tik-tai vieną servizą šeimai.

LINKSMŲ IR LAIMINGŲ NAUJŲ METŲ

linki visiems Naujųjų skaitytojams, Amerikos legionieriams ir geros valios lietuviams

ADOMAS ANDERSON

6611 So. Campbell. Chicago, Ill. 60629

GERA NAUJIENA

ALSS Literatūros Fondas savo leidinių kainas sumažino:
St. Kairio LIETUVA BUDO ir TAU, LIETUVA — dabar po \$2.00
K. Bielinio DIENOJANT ir PENKTIEJI METAI — dabar po \$2.00
TERORO ir VERGIJOS IMPERIJA SOVIETŲ RUSIJA po 75 ct.
Kreiptis į vietos lietuviškų knygų platintojus.

PASIMATYKIT SU STANLEY LITVINU

APIE SAVO NAMO INSULACIJOS PROBLEMAS

Dabar yra laikas tinkamai įrengti savo namą vasarai ir žiemai.

Mes turime išdirbtą reputaciją pilno pasirinkimo A-1 rūšies stako lentų ir namams materialų

CARR-MOODY LUMBER COMPANY

1039 SO. HALSTED STREET — TEL.: VICTORY 2-1272

STANLEY LITVINAS, Mgr. — LIETUVIAI SALESMONAI

ST. ANTHONY

SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

Joseph F. Gribauskas
Executive Secretary

4¾%

DIVIDEND CHECKS
MAILED QUARTERLY
ON INVESTMENT
SAVINGS
ACCOUNTS

5¼%

LONG TERM
BONUS
SAVING
ACCOUNTS

1447 So. 49th Street
CICERO, ILLINOIS 60640
Phone 656-6330

HOURS: Mon. 9-8, Tues., Thurs., Fri. 9-5, Sat. 9-7, Wed. Closed

Gruodžio 16 d. Jaunimo centre, Chicagoje, Lietuvių Operos vadovybė apdovanojo visą eilę asmenų naujuoju operos "Gražina" klavyru. Be kitų, operos valdybos vicepirmininke Margarita Momkienė įteikia vertingą klavyrą ALB pirm. Jonui Jasaičiui

Foto V. Račkausko

Gruodžio 14 d. Dariaus ir Girėno posto patalpose įvyko Lithuanian Chamber of Commerce prieškaldinės pobūvis. Programa išpildė Ateities Atžalynas vadovaujamas Pranciškos Gramontienės. Nuotraukoje Atžalyno orkestras vadovaujamas Fausto Strolios groja Kalėdines melodijas

Foto V. Račkausko

Dr. KAZYS GRINIUS

ATSIMINIMAI IR MINTYS

II tomas, 1962 m. Gražiais viršeliais. Kaina \$5.00.

Riešio Dr. Kazio Griniaus Komitetas. Knyga galima nusipirkti "Naujiene" už \$5.00, užsakant paštu reikia pridėti 25 centus pašto išlaidoms apmokėti. Taip pat galima įsigyti ir pirmąjį "Atsiminimų ir minčių" tomo (neįrista) už \$2.00.

NAUJIENOS

1739 So. Halsted Street — Chicago 8, Ill.

SEIGAN

4640 So. Ashland Ave. YA 7-1272

VYRŲ IR BERNIUKŲ KRAUTUVĖ

Turime visas berniukų aprangas vidutiniams ir stambiems. Mes laikome geriausios rūšies GROSHIRE, BOTANY 500 ir PHOENIX kostiumus, taip pat Manhattan marškinius, Adam ir Disney skrybėles ir Nunn-Bush batus.

CIA YRA VYRŲ PASAULIS, TAD APSILANKYKITE Į ŠIĄ NAUJĄ GRAŽIĄ KRAUTUVĖ.

CIA GALITE APSIRENGTI NUO GALVOS IKI KOJŲ.

UZ KREDITUS NEIMAMI NUOSIMCIAI.

KALBAME LIETUVISKAI

ATDARA: Pirmad. ir ketvirtad. vakarais, kitom dienom iki 6 val. vak., sekmad. nuo 10—4 val. vak.

Linksmų ir laimingų Naujųjų Metų linki visiems klientams, draugams ir pažįstamiems

PALANGOS VALGYKLA

JUOZAS IR JADVYGA BARTKAI

6918 So. Western Ave.

Phone GR 6-9758

SLA SUSIVIENIJIMAS LIETUVIŲ AMERIKOJE

SLA — jau 80 metų tarnauja lietuvių visuomenei ir išmokėjo daugiau kaip SEPTYNIUS MILIJONUS dolerių savo apdraus tiems nariams

SLA — didžiausia lietuvių fraternalinė organizacija — duoda gyvybės apdraudą ir ligos pašalpą, kuri yra pigi, nes SUSIVIE NIJIMAS neieško pelno, o teikia patarnavimus savitarpinės pagalbos pagrindu.

SLA — jau turi daugiau, kaip tris su puse milijono dolerių kapitalą tad jo apdraudą tikra ir saugi. Kiekvienas lietuvis čia gali gauti įvairių klasių reikalingiausias apdraudas nuo \$100 iki \$10,000.00

SLA — jauniui duoda gerą Taupomąją Apdraudą - Endowment Insurance, kuri jauniui gauti pinigų aukštojo mokslo studijoms ir gyvenimo pradžiai

SLA — duoda VAIKAMS ir jaunuoliams labai pigią TERM apdraudą už \$1,000.00 apdraudus tik \$3.00 mokesčio metams

SLA — AKCIDENTALĖ APDRAUDA naudinga visokio amžiaus asmenims. Rekomenduojama lietuviškų KLUBŲ ir draugijų nariams. Už \$1,000.00 akcidentalės andraudės mokesčiai \$2.00 i metus

SLA — kuopos yra daugumoje lietuvių kolonijų. Kreipkitės į kuopos veikėjus ir jie plačiau paaiškins apie SUSIVIENIJIMO darbus

Gausit spausdintą informaciją, jeigu parašysit:

LITHUANIAN ALLIANCE OF AMERICA

607 WEST 30 STREET, NEW YORK, N. Y. 10001

SKELBKITĖS NAUJIENOSE

Laimingų Naujų Metų Linkime Visiems Amerikos Lietuviams!

BRIGHTON SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

4071 Archer Avenue
LAfayette 3-8248

CHARLES ZEKAS
Sekretorius

Saugiausioji vieta sutaupoms laikyti yra pavyzdinai vedama ir lietuvių vadovaujama taupymo ir skolinimo bendrovė.

Kiekviena prie Apdraustų Lietuvių Taupymo Lygos priklausanči bendrovė yra Jungtinių Valstybių vyriausybės įstaigos apdrausta.

Lietuvių Taupymo bendrovės buvo įsteigtos pačiais sunkiausiais ekonominio gyvenimo laikais. Daugelini jos padėjo įsigyti namus ir kitas nuosavybes. Kiekviena jų šiandien tapo svarbia Amerikos ekonominio gyvenimo dalimi. Kiekvienoje įstaigoje tarnautojai supranta ir kalba lietuviškai. Patariame mūsų tautiečiams ir toliau savo sutaupas laikyti lietuvių įstaigose. Jose laikomos sutaupos neša didelius dividendus.

ALBERT J. AUKERS,
Prezidentas

DISTRICT SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

3430 So. Halsted St.
LA 3-2800

CONTINENTAL SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

3926 W. Touhy Avenue
Lincolnwood, Ill.
674-1300

LORRAINE BECZAK
Secretary

APDRAUSTŲ LIETUVIŲ TAUPYMO BENDROVIŲ LYGA IR JOS NARIAI

(LITHUANIAN LEAGUE OF INSURED SAVINGS ASSOCIATIONS)

2401 West 63rd St., Chicago, Illinois 60629

ST. ANTHONY SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

1447 So. 49th Court
Cicero, Illinois 60650
Chicago 242-4395
Cicero 656-6330

JUOZAS GRIBASKAS
Sekretorius

CRANE SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

2555 West 47th St.
LAfayette 3-1083

B. R. PIETKIEWICZ
Prezidentas

FRANCES SADAUSKAS-
BUCZEK

JOSEPH F. GRIBASKAS,
prezidentas
EUGENE R. PIETKIEWICZ,
I viceprezidentas
JOHN T. JANULIS,
II viceprezidentas
FRANCES SADAUSKAS-BUCZEK
sekretorė
ADOLPH BALIUNAS,
įždininkas
FRANK ŽOGAS,
teisų patarėjas

MIDLAND SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

4040 Archer Avenue
Cliffside 4-4470

AUGUST SALDUKAS
Prezidentas

CHICAGO SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

6245 So. Western Ave.
GRovehill 6-7575

JOHN PAKEL
Chairman of the Board

KIEKVIENA ŠAŠKAITA, LAIKOMA ŠIAME
PUSLAPYJE PAMINĖTOSE FINANSINĖSE
ĮSTAIGOSE, FEDERALINĖS VALDŽIOS
AGENTŪROS YRA APDRAUSTA IKI
\$15,000.00.

UNIVERSAL SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

1800 So. Halsted St.
HAYmarket 1-3070

OLGA RYPKUS
Sekretorė

Kaip aš pirkau...

(atkelta iš 6 pusl.)

brangiausią jautieną ir kiaulieną. Pasirinkimu nepaikina pirkėjų ir Kėdainių prekybininkai. N. Akmenės parduotuvėje Nr. 5 patikrinimo metu nerasta mėsos, išskyrus pusę kilogramo lašinių. Ukmėrgiečiai nusiskundžia, kad jų mieste neretai sunku gauti net paprasčiausias dešras. Ir dargi užsienės Tauragėn (nors čia pašonėje puikus mėsos kombinatas), ne visada gausi pagedaujanios mėsos ir jos gaminių. Ne visose mėsos parduotuvėse gausi maltos mėsos. O jau paklaustas apie šviežios mėsos pusfabrikatus, šviežias dešras, daugelis rajonų šeiminkų iš jėgų tik pasijuokė — tokių įmantrybių reta.

Štai Jonavos mėsos parduotuvėje ant prekystalių — riebi, nepatraukli mėsa. Patikrinus šaldytuvą, paaiškėjo, kad turina gražios, šviežios mėsos.

— Kodėl nepardavinčiate? — Reikia juok ir šitą kaip nors parduoti...

O būna ir taip, kad sandėliuose laikoma pigesnė mėsa

nei kiti mėsos produktai, o pardavinčijama tik brangesnė. Taip daroma didesnė apyvarta. Prekybininkams šitokia prekyba naudinga, už ją jie gauna preminius, o pirkėjai skriaudžia. Pasitaiko atvejų, kai prekybininkai net neima pigesnės mėsos, kepenų, širdžių, plaučių ir kitų mėsos produktų iš mėsos kombinatų bei gyvulių bazių.

Zinoma, dėl skurdaus mėsos asortimento kalti ne vieni prekybininkai. Kauno mėsos kombinatai atvirai sako:

— Mėsa galime užversti visas parduotuves, tačiau tokios, kokios pirkėjai pagedauja, ne visada galime pateikti. Duodame į parduotuves tik riebią kiaulieną, nes bekonienos vos užtenkame rūkytiems gaminiams ir valgykloms. Aviena, jautiena taip pat dažniausiai būna riebi. Žastienos mėgėjams nieko negalime pasiūlyti.

Štai čia mes ir susidūrėme su problema, kuri tampa labai svarbia — dėl gyvulininkystės produkcijos kokybės. Padidinus kainas už lašinių įmitimo kiaulės, smarkiai sumažėjo be-

pagarsėjusioje mūsų respublikoje dabar bekonienos tapo reikšminga. Parduotuvėse kiaulieną — riebi, valgyklose irgi siūlo riebią kiaulieną. Didelė prabanga tampa pasmaguriauti balta, sultinga vištiena.

Mūsų žemdirbiai nepamiršo auginti bekonų. Ir išaugina jų daug. Tačiau norom nenorom jie dažnai priversti bekonus šerti iki lašinių, nes mėsos kombinatai jų laiku nepriima. Susidaro užburtas ratas. Mėsos kombinatai skundžiasi bekonienos trūkumu, grūda prekybai riebią kiaulieną, kai tuo tarpu vien Kapsuko rajone šiuo metu yra šeši tūkstančiai bekonų. Nepriims jų dabar — jie peraus.

Matyt, reikia dar ir kartą pagalvoti, kaip planuoti mėsos gamybą ir jos perdėbimą, kad, visų pirma, būtų patenkinti pirkėjai. O jie — patikėkite — nenori valgyti vien riebią kiaulieną ir jautieną, o prašo ir reikalauja, kad mėsos būtų įvairios.

Reikia pasakyti, kad prekybininkai šitą jau padarė, tenkinant žmonių reikmes. Tačiau, kai kur jie labai nenoriai imasi prekiauti mėsa. Zinoma, transporto trūksta. Pagrįstas nusiskundimas ir šaldytuvų stoka, ypač kaimo vietovėse. Tačiau dažnai tai tik arkliukas, kuriuo norima lengvai išjoti. Šaldytuvai — vienur talpesni, kitur mažesni — dabar yra daugumoje maisto produktų parduotuvėse. Pagaliau jau nesunku įsirengti ledais atšaldomus sandėlius, kuriuose mėsa galima laikyti bet kokių metų laikų.

Užsukome į Griškabūdžio maisto produktų parduotuvę. Stovi du šaldytuvai. O mėsos juose — nė gramo.

— Būti geriau, kad tos mėsos mums ir neatvežtų, — sako pardavėja J. Maksvytė. — Vargas vienas su ja.

Suprantama, kad, esant tokioms nuotaikoms, gerų rezultatų tikėtis būtų naivu. Prienų rajkoopsąjungoje mums pranešė, kad mėsa dabar kasdien išvežiojama į stambesnių gyvenviečių centrus. Draugai, švelniai tarant, kalbėjo neteisybę. Balbieriškio maisto produktų parduotuvėje matėme mėsa, atvežtą prieš kelias dienas. Pardavėjos skundėsi, kad mėsos nenori pirkti. Zvilgterėjome į mėsa — riebi, jau gerkai susenusi, kaip pasakė viena pirkėja, "labai jau nesimpatiška". Panašiai yra ir Veiveriuose. "Kai atveža liesesnės, žmonės perka cepelinams ir šiaip, o riebi kam tinka?" — pasakoja pardavėja. Tai tiesa. Jeigu mėsa būtų atvežama dažniau, šviežia, įvairi — ją pirtų šių miestelių darbininkai, inteligentai, tarnautojai su mielu noru. "Ir kolūkiečiai noriai pirtų, tegul tik atveža į kolūkius šviežios, geros mėsos". — girdėjome pagedavimus.

Girdėjome ir abejojantių balsus — dargi Lietkoopsąjungos valdyboje — kad, girdi, kai mo vietovėse prekyba mėsa neturi didelių perspektyvų. Girdi, žmonės patys išsiaugina vis daugiau gyvulių. Neteisingas toks požiūris. Taip, gyvulių žmonės dabar augina daugiau. Tačiau auginti gyvulį reikia ištisus metus, o šviežių mėsa žmonės nori valgyti kasdien. Ne sūdytą, ne rūkytą ir dargi ne šaldytą, o šviežią. Prekybininkai turi parodyti daugiau iniciatyvos, apskrumo. Pagirtinos Jurbarko prekybininkų pastangos. Jie superka iš gyventojų gyvulius čia pat, apylinkių centruose juos skerdzia ir mėsa pardavinėja. Žmonės ją noriai perka, nes ir kainoja ji pigiau. Komiso pagrindais pradeda prekiauti mėsa ir kapsukiečiai. Šitai turi savų privalumų: mėsa nereikia toli išvežioti, atkrinta transporto klausimas, be to vietoje geriau žinomi žmonių poreikiai, ir prekybininkai gali parinkti paged-

Vietnamo vandenyse Bob Hope pasakoja juokus JAV laivynui. Artistas Hope kartu su grupe geru šokėjų ir dainininkų vaidina ir pasakoja Vietname kvojančiams Amerikos kariams.

dauringą asortimentą. Deja, to nedaroama Prienuose, Kaune. Mūsų valstybė neturi kilnesnių tikslų, kaip rūpintis savo piliečių gerove. Visuomeniniuose ir asmeniniuose ūkiuose išauginta daug gyvulių. Valstybė suinteresuota, kad ši produkcija pasiektų tuos, kam ji buvo gaminta — tarybinis žmones. Supirkdami ir parduodami mėsa komiso pagrindais, prekybininkai ir patys turi tam tikrą pelną, ir gyventojus aprūpina šviežia, pigia mėsa.

Argi tai bloga? Bloga eiti lengviausiu keliu — pardavinėti tik tą mėsa, kurią pateikia mėsos kombinatai. Prekyba turi būti preky-

ba — tikras prekybininkas nedar gali būti ramus, matydamas, kad tūkstančiai gyvulių laukia peilio, o žmonės nevalgo šviežios mėsos. Todėl tebina toks prekybininkų abejingumas. Ši pastaba vienodai tinka ne tik prekybininkams, bet ir vietinėms Taryboms, deputatams, kuriems rūpinimasis žmonių poreikiais privalo būti aukščiausiu įstatymu. Pagirtinos čia kapsukiečių pastangos. Tačiau daug kur vietinės Tarybos, netgi paragintos, nieko nepadarė, kad pagerintų gyventojų aprūpinimą mėsa. Jeigu tvirtai pilti gyvulių, o prie kombinatų vartų mašinių eilės, tai parduotuvėse juo-kių eilių neturi būti — nuo-

mėsos ten privalo prekystaliai būti. Kad ne gyventojai mėsos ieškotų, o mėsa pati, kaip sakoma, jiems siūlytųsi.

Tam tikslui juk ją ir gaminame.

A. Marcinkevičius

Pasveikink savo draugus per "Naujienas"

J. AUGUSTAITIS

ANTANAS SMETONA IR JO VEIKLA

154 pusl. knyga.

Kaina \$1.50

Nei vienas žmogus, noris pažinti nepriklausomos Lietuvos ir Antano Smetonos valdymo laikotarpį, negalės apsieiti be J. Augustaitis paruoštos studijos. Ši knyga būtina kiekvienam, norinčiam pažinti netolimą Lietuvos praeitį. Lietuvoje gyvenusieji ir Smetonos valdymo laikotarpį pažįstantieji žmonės tvirtina, kad J. Augustaitis teisingiausiai ir tiksliausiai aprašė ir įvertino Antano Smetonos veiklą.

J. Augustaitis knyga galima gauti "Naujienose" darbo valandomis. Kas negali užėiti "Naujienas", tai prašomas persiųsti \$1.50 čekį arba Money Orderį, pridėnant 20 c. persiuntimui paštu, tokiu adresu:

NAUJIENOS

1739 SO. HALSTED STREET, CHICAGO, ILLINOIS 60608

Gavę pinigų, tuojau knyga pasiusime.

OL 2-5245

TO 3-9687

Linksmų ir laimingų Naujų Metų

linki

VANCE FUNERAL HOME

ADVISERS & DIRECTORS
JEAN VANCE

1424 So. 50th Ave.

Cicero, Illinois 60650

Linksmų ir laimingų Naujų Metų švenčių klientams, draugams ir pažįstamiems linki

CICERO LIQUOR HOUSE

PACKAGE and BAR SERVICES
S. NORKUS, Savininkė

4916 W. 14th St.

Tel.: TO 3-9518

HAPPY NEW YEAR
TO THE LITHUANIAN CUSTOMERS OF MY

GRANT WORKS FRUIT MARKET

4913 W. 14th St., Cicero Phone: OL 2-0946
We have fresh vegetables and fruits everyday.

Wholesale and Retail. — Free Delivery.

LINKSMŲ IR LAIMINGŲ NAUJŲJŲ METŲ

visiems savo kostumeriams ir draugams linki

VLADAS B. BIKULČIUS

Lietuviškos užkeigos ir valgyklos savininkas

4845 West 14th Street

Cicero, Ill. 60650

Tel.: OL 6-1355

Linksmų ir laimingų 1967 Metų linki visiems kostumeriams, draugams

KIRPYKLA

4909 West 14th Street — Tel.: OL 2-9261

Mr. & Mrs. ALFONSAS SULAITIS

Linksmų ir Laimingų Naujų Metų visiems savo kostumeriams ir draugams linki

MR. ir MRS. PAUL PUTRIM

BUČERNE IR GROSERNE

1446 S. 49th COURT — OL 2-7529

CICERO, ILL. 60650

Linksmų ir laimingų Naujų Metų visiems savo bičiuliams ir kostumeriams

linki

ANTANAS VIRKUTIS

A. V. LIQUORS

3934 So. California Ave.

Tel.: FR 6-7867

Happy New Year

Complete Line of Drugs & Cosmetics
Prompt Delivery of Prescriptions

RUSSELL'S PHARMACY

OL 2-0090

4928 W. 14th Street

OL 2-0091

LIBERTY PHARMACY

1900 South Cicero Avenue

OL 2-7050

Russell J. Laspisa, B.S., R.Ph.

Linksmų ir laimingų Naujų Metų visiems savo bičiuliams ir kostumeriams linki

TAMALIUNAS A & A TAVERN

ALEX and ANTHONY, Props.

Tai vienintelė lietuviams prieinama patogiai įstaiga. Tai tėvų palikimas, kuriame prie stipriosios stiklo ir alaus puodelio gimta lietuvių kalba galima pasikalbėti, savo vargus išpasakoti ir širdies skausmą išlieti.

Šią taverną užlaiko du broliai Tamaliūnai, kurie gražiai netik su savo šeimomis sugyvena, bet ir su visais atėjusiais žmonėmis. Čia pat sukūnėjasi ir sena motinė, nors prie biznio ji jau nesikiša.

REGULATION POOL TABLE

1447 So. 49th Ave.

Tel.: TOWNHALL 3-9571

LINKSMŲ NAUJŲ METŲ

visiems draugams ir klientams linki

ANTANAS VASILIAUSKAS
MAISTO KRAUTUVE

1345 So. 49th Ave. Cicero, Ill. 60650
Tel.: TOWNHALL 3-2834

SVEIKINA CICERO LIETUVIUS

MIKE MASILUNAS

COMMISSIONER

Clyde Park District Commission

Linksmų ir Laimingų Naujų Metų visiems draugams ir kostumeriams linki

GRANT WORKS COAL & OIL

(WE SELL FUEL OIL)
ADAM BERNADISIUS, Sav.

16th St. and 49th Court Cicero, Illinois 60650
Phone: OLYMPIC 2-9311

LINKSMŲ IR LAIMINGŲ NAUJŲ METŲ linkime visiems mūsų kostumeriams ir draugams

COMMUNITY PHARMACY

LIETUVIŲ VAISTINE

C. KARECKAS, R. PH.

Lietuviška spauda, įvairiausi kūdikų ir foto reikmenys

5000 W. 16th Street

Cicero, Illinois

Phone OLYMPIC 2-0951